

KAAVASELOSTUS

24.2.2022

Pyhännän kunta

ASEMAKAAVAN LAAJENTAMINEN TAIPALEENKETOJEN
ALUEELLA

Leiviskänkankaan asemakaavan laajennus

Suunnittelualueen likimääräinen sijainti rajattuna maanmittauslaitoksen ilmapuuna.

Käsittelyvaiheet

Kaavan vireille tulo
Kaavaluonnos nähtävillä
Kaavaehdotus nähtävillä
Hyväksyminen, kunnanhallitus
Hyväksyminen, kunnanvaltuusto

Kaavakartat

Asemakaavakartta, luonnos 1:2000 24.2.2022

Liitteet

Seurantalomake 24.2.2022
OA-suunnitelma 24.2.2022
Meluselvitys 11.12.2022
Luonnosvaiheen vastineet saatuihin lausuntoihin 24.2.2022
Ehdotusvaiheen vastineet saatuihin lausuntoihin 4.5.2022

Sisältö

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	1
2	TIIVISTELMÄ.....	1
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	1
2.2	Asemakaava suunnittelun tarve	1
2.3	Asemakaava.....	1
3	LÄHTÖKOHDAT	2
3.1	Selvitys suunnittelualueen oloista	2
3.1.1	Alueen yleiskuvaus ja rakennettu ympäristö	2
3.1.2	Maisema	2
3.1.3	Luonnonympäristö	3
3.1.4	Kulttuuriympäristö ja muinaismuistot	4
3.1.5	Liikenne	6
3.1.6	Yhdyskuntateknikka ja sähköverkko	7
3.1.7	Maanomistus	8
3.2	Suunnittelutilanne	9
3.2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	9
3.2.2	Maakuntakaava	9
3.2.3	Yleiskaava	10
3.2.4	Asemakaava	12
3.2.5	Rakennusjärjestys ja pohjakartta	13
4	ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	13
4.1	Suunnittelun käynnistäminen ja vireilletulo	13
4.1.1	Osalliset.....	13
4.1.2	Viranomaisyhteistyö	13
4.1.3	Valmisteluvaiheen kuuleminen	14
4.1.4	Ehdotusvaiheen kuuleminen	14
4.2	Asemakaavan tavoitteet	14
4.3	Vaihtoehtojen kuvaus ja vaikutukset	14
4.4	Kaavaratkaisu	16
5	ASEMAKAAVAN KUVAUS.....	17
5.1	Kaavan rakenne	17
5.1.1	Mitoitus	17
5.1.2	Asemakaavamääräykset.....	17
5.2	Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteuttaminen.....	17
5.3	Kaavan vaikutukset	18
5.3.1	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen	18
5.3.2	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön.	18

5.3.3	Vaikutukset liikenteeseen.....	18
5.3.4	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	18
5.3.5	Vaikutukset maisemaan	19
5.4	Ympäristön häiriötekijät	19
6	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	19
6.1	Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat	19
6.2	Toteuttaminen ja ajoitus.....	19
6.3	Toteutuksen seuranta.....	19

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Kaavan nimi: Asemakaavan laajentaminen Taipaleenketojen alueella.

Asemakaava koskee osaa Pyhännän kunnassa Leiviskänkankaalla Periojantien tiealuetta sekä sen varrella sijaitsevaa kiinteistöjä 630-402-34-3, 630-402-34-1 sekä osaa kiinteistöstä 630-402-34-10. Suunnittelualue ulottuu idässä Pyhännänjärven vesialueelle ja lännessä Periojantien maantien alueelle. Pohjoisessa suunnittelualue rajautuu kiinteistöihin 630-402-7-50 sekä 630-402-34-9 ja etelässä tilaan 630-402-34-5. Asemakaavalla muodostuu korttelin 222 tontit 2 ja 3, korttelin 223 tontit 1-2 ja korttelin 224 tontit 1-8.

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Kunnanhallitus päätti hankkeen käynnistämisestä ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtäville asettamisesta 18.10.2021 § 222

Kaava kuulutettiin vireille ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville koko kaavaprosessin ajaksi 21.10.2021

Kaavaluonnos asetettiin nähtäville 21.10.2021-.3011.2021 väliseksi ajaksi

Kunnanhallitus käsitteli luonnosvaiheen vastineet ja kaavaehdotuksen 21.3.2022 § 46

Kaavaehdotus asetettiin nähtäville 24.3. – 26.4.2022 väliseksi ajaksi

Kunnanhallitus käsitteli ehdotusvaiheen vastineet ja esitti valtuustolle kaavan hyväksymistä x.x.2022 § xxx

Kunnanvaltuusto hyväksyi asemakaavan x.x.2022 § xxx

2.2 Asemakaava suunnittelun tarve

Pyhännän kunta on hankkinut osan Pyhännänjärven rannalla olevaa kiinteistöä 630-402-34-10 omistukseensa tarkoituksena kaavoittaa alueelle asumista. Asemakaava laajennuksen yhteydessä kaavoitetaan myös Leiviskänkankaan asemakaava-alueen ja kunnan omistaman maan välille jäävät, osittain jo rakentuneet yksityiset maa-alueet. Asemakaavan laajennus kasvattaa kunnan omakotitonttivarantoa.

2.3 Asemakaava

Asemakaavaluonnoksessa Pyhännänjärven rannalle osoitetaan yksitoista uutta erillispientalotonttia (AO), joista kaksi on jo rakentunut. Lisäksi osoitetaan yksi jo rakentunut loma-asuntojen rakennuspaikka, jonka rakennusoikeudeksi on

osoitettu 120+t50 ja korkeimmaksi sallituksi kerrosluvuksi yksi. Kulku loma-asuntojen tontille on lähivirkistysalueelle sijoittuvan ajorasitteen kautta. Erillispientalojen tonttien rakennusoikeudeksi on yhtä lukuun ottamatta osoitettu 450 k-m² ja korkeimmaksi sallituksi kerrosluvuksi kaksi. Pyhännänjärven rantaan on erillispientalotonteille osoitettu 25-40 metrin vyöhyke, jolla olemassa oleva puusto tulee säilyttää tai jolle tulee istuttaa puustoa. Periojantien aluetta on levennetty järven suuntaan niin, että tien varteen on mahdollista rakentaa kevyenliikenteenväylä. Tonteilla Periojantien varteen on osoitettu kahdeksan metriä leveä istutettava alueen osa ja laitimmaisilla tonteilla on yleisiin alueisiin rajoittuvilla rajoilla neljän metrin istutettavat alueen osat. Tonttien väleissä on osoitettu kolmeen eri paikkaan Periojantieltä ja Pyhännänjärven rantaan ulottuvat lähivirkistysalueet. Erillispientalojen korttelialueeksi osoitetulle Koivumäen pihapiirille on rakennusoikeutta osoitettu 650 k-m². Paikallisesti kulttuurihistoriallisesti arvokas Koivumäen päärakennus on osoitettu suojeltavaksi rakennukseksi (sr).

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus ja rakennettu ympäristö

Suunnittelualue on metsäinen, pääosin rakentamaton rantakaistale Pyhännänjärven länsipuolella ulottuen lännessä Periojantien tiealueeseen ja idässä Pyhännänjärven vesialueelle. Periojantien on valtion hallinnassa oleva maantie. Suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitsee yksityisessä omistuksessa olevat vapaa-ajan rakennuspaikka ja kaksi haja-asutuksen asuinpaikka. Etelässä suunnittelualue rajautuu haja-asutuksen rakennuspaikkaan.

3.1.2 Maisema

Pyhännänjärven ranta-alueet ovat paikallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Rannoilla on sekä luonto- että kulttuurimaiseman elementtejä. Rannat ja järvi ovat alueen identiteetin kannalta merkittäviä. Tämän vuoksi on tärkeää, että kulttuurimaisemia ja peltoalueita hoidetaan sekä ylläpidetään. Suunnittelualueen eteläosissa olevat pellot ovat olleet käytössä vielä 1990-luvulla, mutta 2000-luvulle tultaessa ne on jätetty metsittymään. Pohjoisosassa maasto nousee korkeammalle ja sillä sijaitseva asutus on ollut pitkään metsän ympäröimä. Periojantien tienvarsimaisemassa suunnittelualueen eteläosat ovat sulkeutunutta nuorta metsikköä, jota rytmittää aiemmasta peltokäytöstä muistuttavat sarkaojat. Pohjoisosissa maasto nousee, tienvarsimaisemaa elävöittää asuinrakennukset ja alueen puusto on jyrkempää.

Kaukomaisemissa suunnittelualueen rantametsät näkyvät järven ylitse Pyhännä keskustan ranta-alueille ja Kantatielle numero 88.

Suunnittelualueen pellot ovat viljelykäytössä vuonna 1996 otetussa ortoilmakuvassa. (Kuva:Maanmittauslaitos, kartta.paikkatietoikkuna.fi)

Vinovalovarjoste suunnittelualueelta. Maasto on pääosin tasaista ja matalaa, mutta pohjoisosissa maasto kohoaa neljä metriä järven pintaa ylemmäksi. (Kuva:Maanmittauslaitos, kartta.paikkatietoikkuna.fi)

3.1.3 Luonnonympäristö

Alueen eteläosissa on rannassa sijaitsevaa vanhan pellon paikalle kasvanutta nuorta lehtimetsää, pohjoisosissa maasto kohoaa korkeammalle ja alueen puusto

on vankempaa. Alueelle on laadittu vuonna 2020 vahvistunutta yleiskaavaa varten luonto- ja maisemaselvitys ja siinä alueelta ei ole löydetty erityisiä luontoarvoja. Laji.fi -tietokannassa (23.2.2022) alueelta ei ole havaintoja uhanalaisista tai muista huomioitavista lajeista.

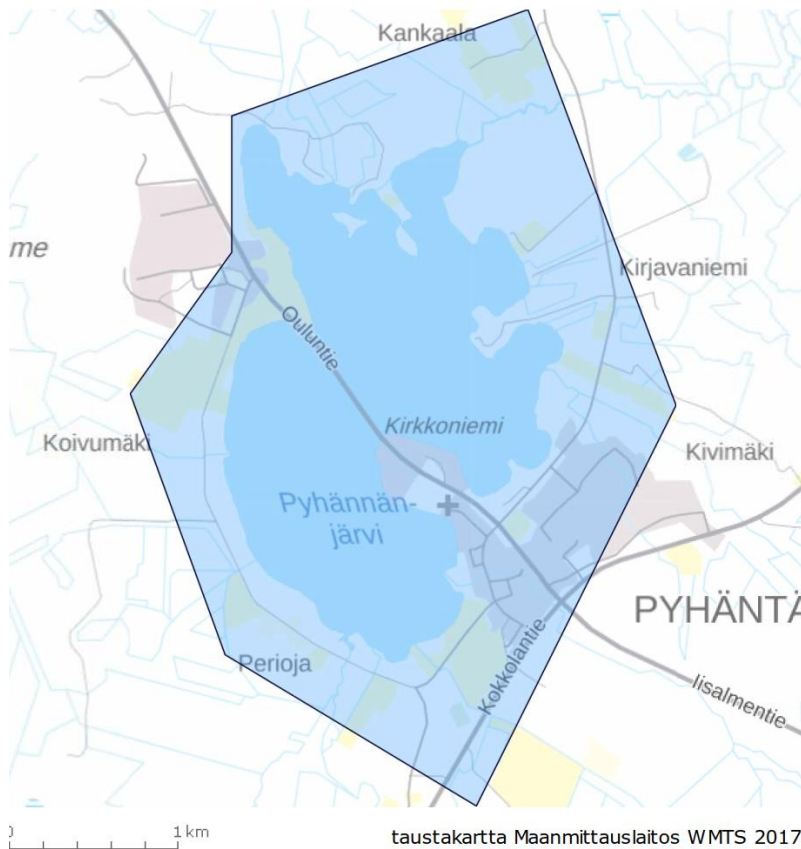
Yleiskaavaa varten laaditussa linnustoselvityksessä rannassa sijaitseva karikko on luokiteltu linnustollisesti arvokkaaksi vesi- ja/tai rantalinnuston pesimä- ja/tai ruokailualueeksi. Selvityksessä suunnittelualueen edustan vesialuetta kuvataan järvikortetta kasvavaksi matalaksi rannaksi, jonka eteläosassa, mutta myös aivan pohjoispäässä on veden pinnalle kohoavia kareja. Ainakin eteläosan kareilla pesinee naurulokkipari. Kohde on järvikortteen takia huonosti havainnoitavissa, mutta maastoselvityksen perusteella kohde kuuluu ainakin naurulokkien, pikkulokin ja luultavasti myös laulujoutsenen reviiriin.

Suunnittelualueella sijaitsevaa rantaa.

3.1.4 Kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

2020 vahvistuneen yleiskaavatyön yhteydessä on laadittu kulttuuriympäristö- ja maisemaselvitykset ja arkeologinen selvitys. Alue kuuluu paikallisesti arvokkaan Pyhännänjärven kulttuurimaisemaan.

Pyhännänjärven paikallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman aluerajaus.

Kulttuuriympäristöselvityksessä Pyhännänjärven kulttuurimaisemaa kuvaataan näin: Kirkonkylälle leimaa antavana tekijänä on Pyhännänjärvi, jonka rannoilla on sekä luonnon- että kulttuurimaiseman elementtejä. Järven halkaisee kantatie 88, jolta on mahdollista tarkastella järveä ja kirkonkylää yhtenä maisemallisena kokonaisuutena. Järven luoteisrannalla on tien varrella maiseman rajamerkkinä Leiviskän perinteistä rakennuskantaa sisältävä talouskeskus ja kaakkoisrannalla kirkonkylän puolella maisemallisena kiintopisteenä toimiva kirkko.

Suunnittelualueella sijaitsee Koivumäen kulttuurihistoriallisesti paikallisesti arvokas vuonna 1947 valmistunut hirsirunkoinen rakennus.

Kulttuurihistoriallisesti paikallisesti arvokas Koivumäen rakennus.

Suunnittelualueelta ei ole löydetty muinaisjäännöksiä. Yleiskaavatyöhön liittyneen arkeologisen selvityksen suoritti Keski-Pohjanmaan arkeologiapalvelu kesällä 2017. Suunnittelualueella ei ole tiedossa olevia kiinteitä muinaisjäännöksiä (muinaisjäännösrekisteri, tilanne 8/2021).

3.1.5 Liikenne

Suunnittelualueen länsireunalla kulkee Pyhännänjärveä kiertävä Periojantien maantie. Periojantie seuraa vanhan Savontien linjausta ja yhdistää Pyhännän taa-jaman ja Leiviskänkankaan teollisuusalueen järven länsipuolella. Periojantiellä on liikennettä varsin vähän, sen liikennemäärä on noin 65 ajoneuvoa vuorokaudessa.

3.1.6 Yhdyskuntatekniikka ja sähköverkko

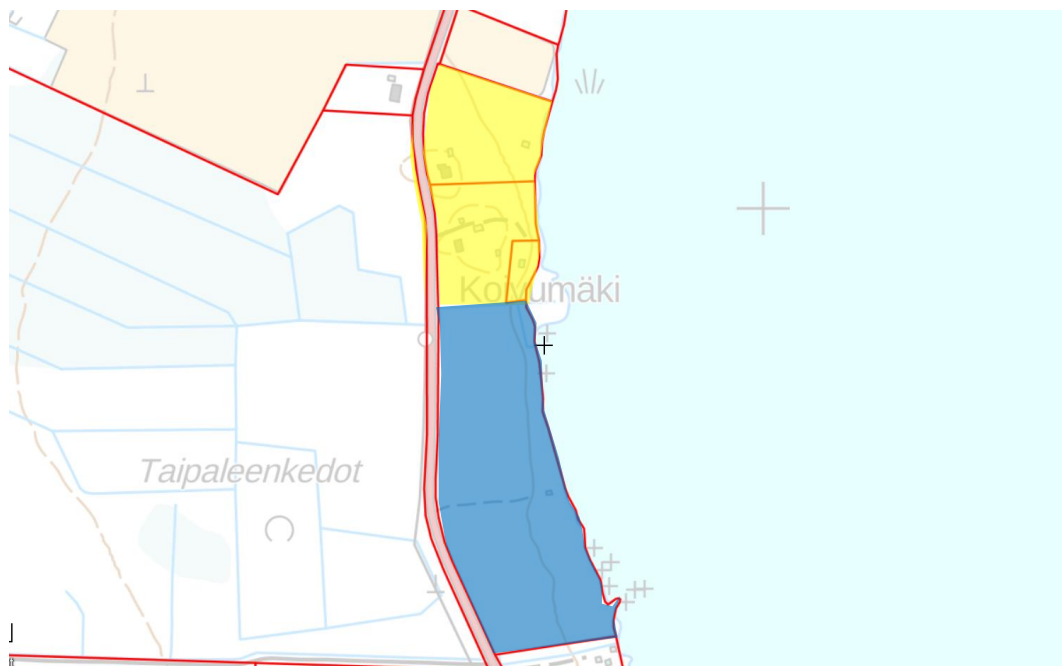
Suunnittelualue on vesijohto- ja sähköverkon piirissä. Viemäriverkko rakennetaan alueelle kaavan toteutumisen yhteydessä.

Kunnallistekniikan verkstokartta

3.1.7 Maanomistus

Eteläiset osat suunnittelualueesta on kunnan omistuksessa lukuun ottamatta Periojantien tiealuetta, joka on valtion omistama. Kiinteistöt 630-402-34-3, 630-402-34-1 sekä osa kiinteistöstä 630-402-34-10 ovat yksityisessä omistuksessa. Vesi-alueet ovat jakokunnan omistuksessa.

Maanomistuskartta. Yksityinen maanomistus osoitettu keltaisella ja kunnan omistama maa-alue sinisellä. Periojantie on valtion omistuksessa ja vesialueet omistaa jakokunta.

3.2 Suunnittelutilanne

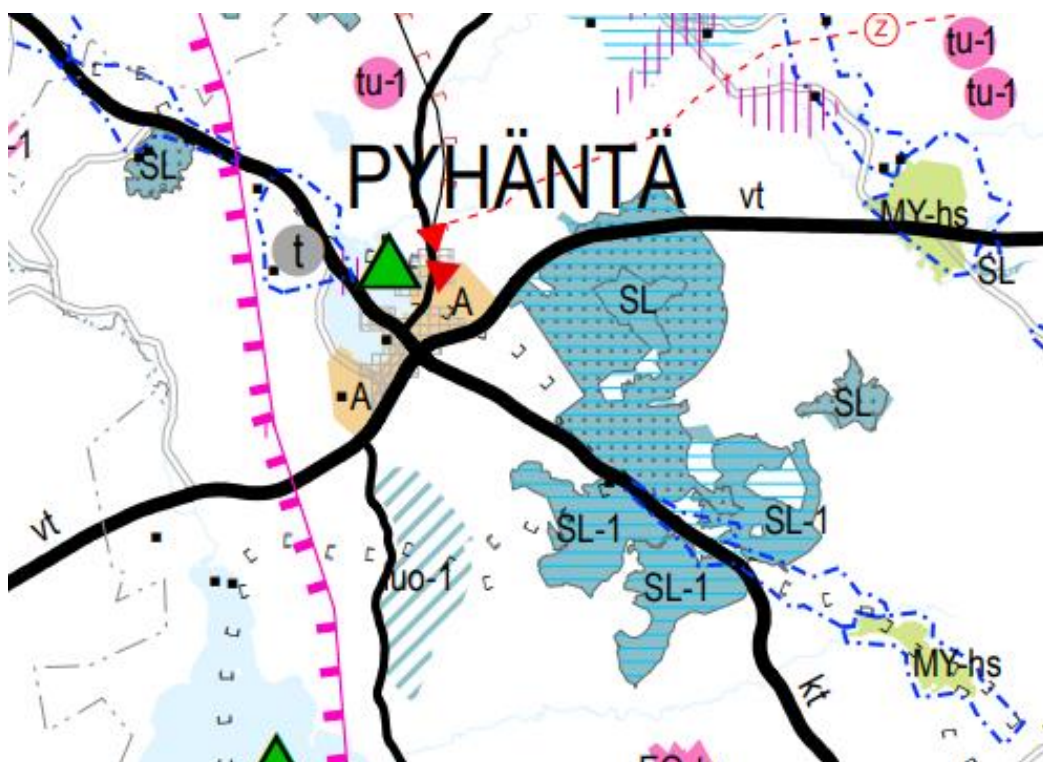
3.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet eli VAT:t ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtion ja kuntien viranomaisten on otettava tavoitteet huomioon toiminnassaan ja edistettävä niiden toteuttamista. Viranomaisten tulee myös arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden suhteen. Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen. Valtioneuvoston päätös on tullut voimaan 1.4.2018. 10 (30) Keskeiset teemat uusissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ovat toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, tehokas liikennejärjestelmä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö, elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja uusiutumiskykyinen energiahuolto.

3.2.2 Maakuntakaava

Maakuntakaavan uudistaminen on aloitettu vuonna 2010 ja se on uudistettu teemoittain kolmessa vaiheessa. 1. vaihekaava ja 2. vaihekaava ovat saaneet lainvoiman vuonna 2017 ja 3. vaihekaava vuonna 2022.

Lisäksi 11.10.2021 on tullut vireille Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe-
maakuntakaavan laatiminen, ja sitä koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma on asetettu nähtäville. Kaavan laatiminen on ohjelmoitu toteutettavaksi vuosina 2021–2023.

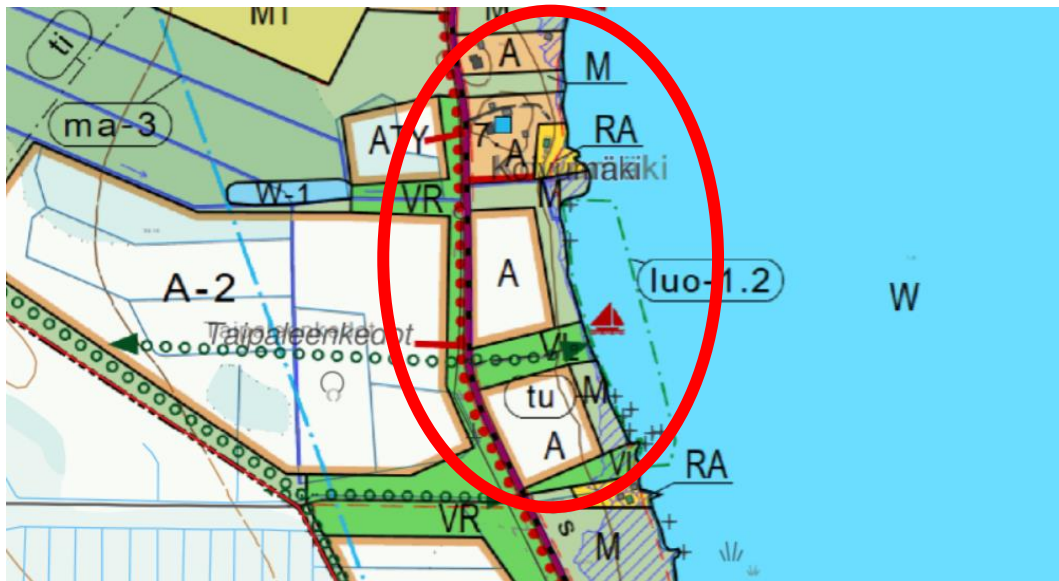
Ote maakuntakaavan uudistamisen yhdistelmäkartasta

Maakuntakaavassa alue sijoittuu Pyhännän taajamatoimintojen alueen (A) lähelle. Merkinnällä osoitetaan asumisen, palvelujen, teollisuus- ja muiden työpaikka-alueiden ym. taajamatoimintojen sijoittumisalue ja laajentumisalueita. Alueen pohjoispuolella suunnittelualueen ulkopuolella on teollisuus- ja varastoalue (T) ja pohjavesialue. Lähimmät kantatiet kulkevat Pyhännän kautta.

3.2.3 Yleiskaava

Alueella on voimassa 14.12.2020 hyväksytty Kirkonkylän yleiskaava 2040. Yleiskaavassa suuri osa suunnittelualueesta on merkitty uudeksi tai olennaisesti muuttuvaksi asuntoalueeksi (A valkoisella pohjalla). Alueen pohjoisosassa on kaksi olemassa olevaa asumisen rakennuspaikkaa (A ruskealla pohjalla), joista toisella sijaitsee paikallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde, Koivumäki. Koivumäen talon kohdalla on rannalla loma-asunnolle osoitettu rakennuspaikka (RA). Muilta osin alue on lähivirkistysaluetta (VL), maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) ja vesialuetta (W). Alue kuuluu paikallisesti arvokkaaseen Pyhännänjärven kulttuuri- maisemaan (ma-3) sekä yhdyskuntarakenteen tiivistämisalueeseen (ti). Suunnittelualuetta sivuaa historiallinen Savontien tielinja (nyk. Periojantie). Kaavamerkinnän mukaan Savontien linjaus ja suhde ympäristöön tulee säilyttää. Tietä myötäillen on merkitty uusi kevyen liikenteen reitti. Lisäksi alueen halki, uutta venevalkamaa

kohti, on merkitty monikäyttöisen ulkoilureitin yhteystarve. Järvellä rannan tuntumassa on linnustollisesti arvokas kohde, Koivumäen eteläpuolinen Pyhännänjärven karikkoinen ranta (luo-1.2). Kaavamerkinnän mukaan alue tulee säilyttää luonnontilaisena ja venevalkामीin johtavat reitit tulee sijoittaa yli 50 m etäisyydelle ka-reista. Rannalla on pieni kaistale tulvauhan alaista aluetta.

Ote yleiskaavasta.

Aluetta koskee myös määräykset:

(ma-3) Paikallisesti arvokas maisema-alue.

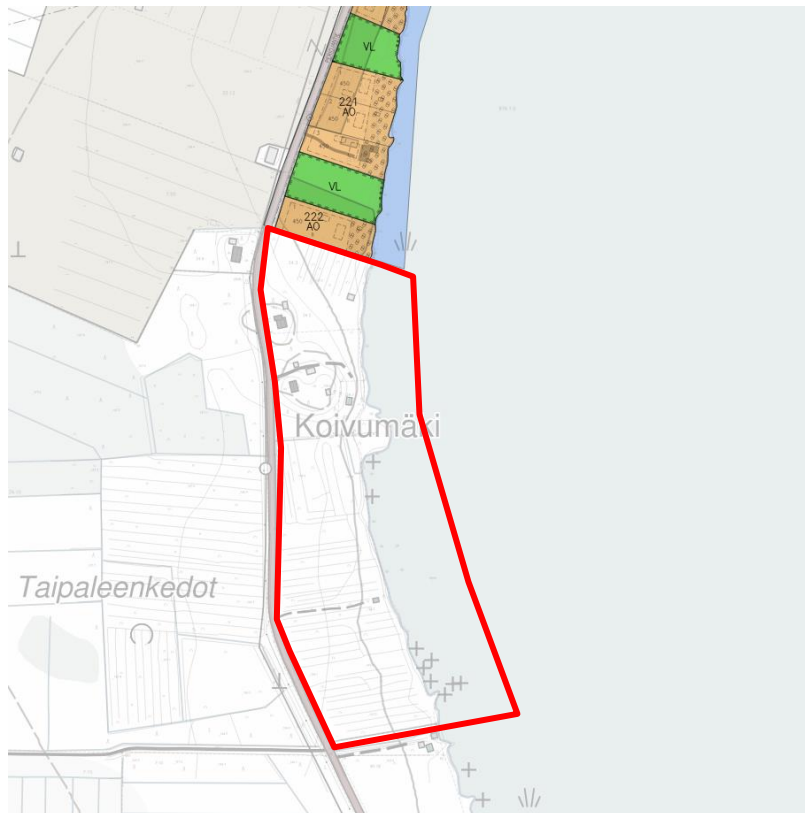
Kulttuurimaisema-alueella tulee uudisrakentaminen sovitaa huolellisesti maisemaan. Järveltä ja sitä ympäröiviltä teiltä ja kulttuuriympäristöistä näkyvillä alueilla tulee rakentamisessa suosia yksinkertaista muotokieltä, perinteistä harjakattoa ja hillittyjä värejä. Näille alueille suositellaan laadittavaksi rakennustapaohjeet tarkemman aluesuunnittelun yhteydessä. Alueen pellot ja niityt suositellaan säilytettäväksi avoimena maisematilana. Peltaja ei saa metsittää ja viljelemättömät niityt tulee säilyttää käytössä tai niittää joka kesä. Isojen uusien tuotantorakennusten lähelle suositetaan istutettavaksi muutamia puita maisemavaikutusten pehmentämiseksi. Rantasaunojen ja muiden rantarakenteiden värit, mittasuhteet ja sijoittuminen tulee sopeuttaa rantamaisemaan.

(ti) Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta.

Yhdyskuntarakenteen kannalta edullisesti sijaitseva maanhankinta-alue, jolla rakentaminen perustuu pääsääntöisesti asemakaavaan. Valtatien 28 länsi-luoteispuolella (keskustan puolella) sijaitseva maanhankinta-alue ulottuu n. 2,5 km etäisyydelle koulukeskuksesta. Kunta pyrkii hankkimaan alueelta maata yhdyskuntarakenteen laajenemista ja tiivistämistä varten. Alueen rakentamisen edistyessä toteutetaan tekninen huolto ja kevyen liikenteen reitit sekä ulkoiluyhteydet. Periojantien ja rannan väliselle alueelle voidaan tässä yleiskaavassa erikseen rajatuille asumiseen osoitetuille alueille toteuttaa ilman asemakaavaa korkeintaan aiemman rantayleiskaavan osoittamat asunnot ja loma-asunnot sijoitettuna suunnitelmallisesti siten, että alueen merkittävä tiivistäminen asemakaavalla on myöhemmin mahdollista.

3.2.4 Asemakaava

Suunnittelualue on asemakaavoittamatonta aluetta. Alue rajautuu pohjoispuolella sijaitsevaan Leiviskänkankaan asemakaava-alueeseen.

Kaavamuutoksen raja suhteessa olevaan asemakaavoitettuun alueeseen.

3.2.5 Rakennusjärjestys ja pohjakartta

Asemakaavan pohjakartan on laatinut Pyhännän kunta / Origo Oy ja se on hyväksytty 14.11.2008. Pohjakartta vastaa kaavan vireilletulohetken tilannetta. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Pyhännän uuden rakennusjärjestyksen 25.1.2016.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Suunnittelun käynnistäminen ja vireilletulo

Pyhännän kunnanhallitus päätti hankkeen käynnistämisestä ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta 18.10.2021 § 222

Kaava kuulutettiin vireille 21.10.2021

4.1.1 Osalliset

Kaavan osallisia ovat maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Tässä hankkeessa keskeisiä osallisia ovat:

Suunnittelualueen, lähialueen ja kunnan asukkaat ja maanomistajat, joita suunnittelu koskee

- Suunnittelualueen tai lähialueiden maanomistajat ja asukkaat
- Kunnan toimielimet ja viranhaltijat, joiden toimialaa asia koskee
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Pohjanmaan museo
- Ympäristöpalvelut Helmi
- Jokilaaksojen pelastuslaitos
- Alueen yrittäjät, yhdistykset ja yhteisöt, joita suunnittelu koskee
- Alueella toimivat energia-, puhelin- ja vesiyhtiöt

4.1.2 Viranomaisyhteistyö

Viranomaisten tavoitteita selvitetään kaavaprosessin kuluessa. Viranomaisilta pyydetään lausunnot sekä asemakaavan muutoksen luonnos- että ehdotusvaiheessa. Tarvittaessa järjestetään viranomaisneuvotteluja tai työneuvotteluja.

4.1.3 Valmisteluvaiheen kuuleminen

Asemakaavaluonnos on ollut nähtävillä MRL 62 §:n sekä MRA 30 §:n mukaisesti 21.10.2021-.3011.2021 välisen ajan.

4.1.4 Ehdotusvaiheen kuuleminen

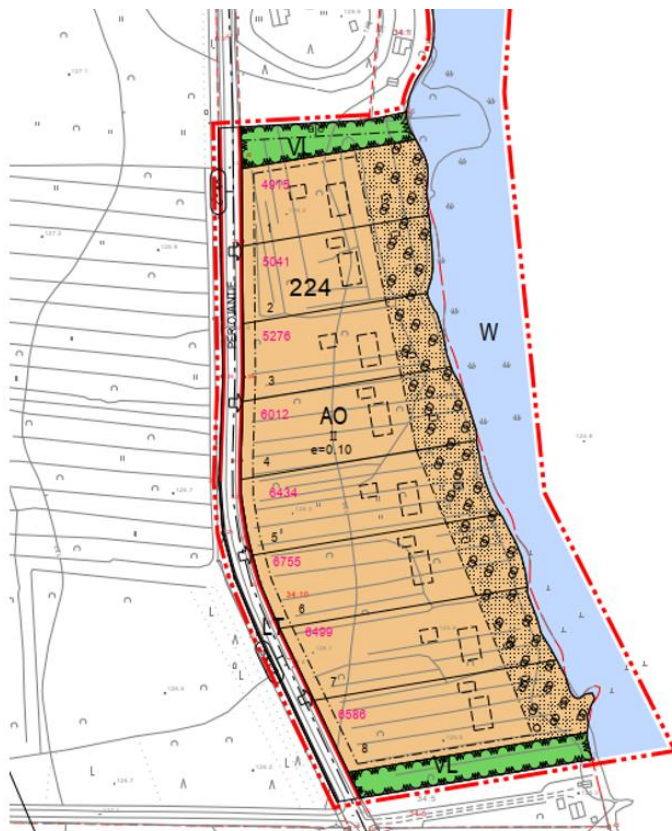
Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä MRL 65 §:n sekä MRA 27 §:n mukaisesti 24.3.2022 – 26.4.2022 välisen ajan.

4.2 Asemakaavan tavoitteet

Kaavamutoksen tarkoitus on osoittaa yleiskaavan mukaisesti erillispientalojen rakennuspaikkoja Taipaleenketojen alueelle Periojantien ja Pyhännänjärven välille. Asemakaava kasvattaa Pyhännän kunnan omakotitonttitarjontaa Taipaleenketojen alueella.

4.3 Vaihtoehtojen kuvaus ja vaikutukset

Kaavaluonnokseksi laadittiin kaksi vaihtoehtoa, joka perustuvat aiemmin (2014) laadittuun suunnitelmaan sekä alueella voimassa olevaan yleiskaavaan. Leiviskänkankaan asemakaavatyön yhteydessä laadittua suunnitelmaa muokattiin niin, että laajennettiin Periojantietä, jolloin tien yhteyteen on mahdollista rakentaa myöhemmin yhdistetty kävelyn- ja pyöräilyn väylä. Lisäksi tonttikokoja ja viheralueiden laajuutta muokattiin. Asemakaavoitettavaa aluetta laajennettiin käsittämään myös Leiviskänkankaan ja Taipaleenketojen väliin jäävä yksityisessä omistuksessa oleva asemakaavaton alue, jolla sijaitsee kaksi rakentunutta haja-asutuksen asuinpaikkaa ja yksi vapaa-ajan asunto.

Vuonna 2014 Leiviskänkankaan asemakaavan laajennustyön yhteydessä laadittu suunnitelma Taipaleenketojen alueelle. Koska tuolloin maanhankinta ei edennyt ko. alueella, ei tämän alueen kaava edennyt luonnosvaihetta pidemmälle.

Asemakaavaluonnoksen pohjaksi laaditut vaihtoehdot A ja B.

Asemakaavan pohjaksi laaditussa vaihtoehtoissa on molemmissa esitetty Periojantietä laajennettavaksi niin, että sen varteen voi rakentaa yhdistetyn kävelyn ja pyöräilyn väylän. Molemmissa rantaan on osoitettu puustoisena säilytettävä vyöhyke. A-vaihtoehdossa AO-tontteja on 12 ja kaksi laajempaa viheraluetta. Vaihtoehdossa B AO-tontteja on 11, mutta keskimääräinen tonttikoko on suurempi. Rakennettuja alueita jaksottaa kolme pientä viheraluetta.

4.4 Kaavaratkaisu

Kaavan pohjaksi valittiin vaihtoehto B, jota muokattiin kaavaluonnokseksi leventämällä keskimmäistä viheraluetta. Lähivirkistysalueet mahdollistavat kulkuyhteyden rantaan yleiskaavassa osoitetulta vielä rakentamattomalta Periojantien länsipuolelle sijoittuvalta asuinalueelta. Yleiskaavassa suunnittelualueelle esitettyä venesatamaa ei ole osoitettu asemakaavaan: kunta on rakentanut Pyhännänjärvelle kaksi isompaa venesatamaa, Museon venesatama ja Koivukujan venesatama ja

jatkossa veneiden pito on tarkoitus keskittää näihin kahteen satamaan. Suunnittelualueen kohdalla ranta on matala ja karikkoinen ja soveltumaton venesataman rakentamiseen varsinkin, kun alueella ei ruoppaustyöt ole mahdollisia luontoarvojen vuoksi. Asemakaava poikkeaa yleiskaavasta myös yhdistetyn kevyenliikenteen ja pyöräilyn sijoittumisen suhteen: yleiskaavassa väylä on sijoitettu lännen puolelle Peri, mutta asemakaavassa väylä on osoitettu idän puolelle, jolle asemakaavassa osoitettu asuinrakentaminen sijoittuu. Pyöräilyn ja kävelyn väylän sijoittamisessa kummalle puolelle tahansa Periojantietä on haasteita nykyisten rakentuneiden asuinpaikkojen takia. Kunnassa on arvioitu, että pyöräilyn ja kävelyn väylän sijoittuminen Pyhännänjärven puolelle on parempi vaihtoehto liittymäturvallisuuden tähden, koska Periojantien varren asutus tulee ensivaiheessa tiivistymään pääosin järven ranta-alueilla.

5 ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 Kaavan rakenne

5.1.1 Mitoitus

Asemakaavassa syntyy yksitoista uutta erillispientalotonttia, joiden koot vaihtelevat välillä 3900 m² – 8900 m². Isoimmalle erillispientalotontille on osoitettu rakennusoikeutta 650 k-m², muille erillispientalotonteille kullekin osoitetaan rakennusoikeutta 450 k-m². Alueella sijaitsee yksi uusi loma-asuntotontti, jonka rakennusoikeudeksi on osoitettu 120 + t50 k-m².

5.1.2 Asemakaavamääräykset

Asemakaavaan liittyvät kaavamääräykset on esitetty asemakaavakartalla.

5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteuttaminen

Kaavassa erillispientalotonteille osoitetaan ranta-alueelle 25 – 40 metriä syvä alue, jolla oleva puusto tulee säilyttää tai jolle tulee istuttaa puita. Piha-alueen ja vesistön väliin jäävä leveä puustoinen alue viivyttaa piha-alueella syntyviä hulevesiä ja vähentää ravintoaineiden huuhtoutumista Pyhännänjärveen. Rakentamaton rantavyöhyke myös rauhoittaa välittömästi rannan tuntumassa sijaitsevien lintukarikoiden ympäristöä. Lisäksi tonteille osoitetaan Periojantien varrelle 8 metriä leveä istutettava alue ja tonttien yleisien alueiden vastaisille rajoille 4 metriä leveä istutettava alue.

Ehdotusvaiheessa asemakaavaan lisättiin seuraavat: yleismääräykset:

Sauna- ja asuinrakennukset sekä vesipisteelliset piharakennukset tulee liittää kunnalliseen vesihuoltoverkkoon.

Vettä läpäisemättömiltä pinnoilta syntyvistä hulevesistä on poistettava kiintoainesta, ravinteita ja haitta-aineita niin, että ne eivät heikennä vastaanottavan vesistön kuntoa. Syntyviä hulevesiä tulee viivyttaa tontilla niin, ettei alueen hetkellinen hulevesivirtaama kasva nykyisestä.

Lisätyt yleismääräykset osaltaan varmistavat, että asutuksesta ei aiheutuisi Pyhännänjärveä rehevöittävää ravinnekuormitusta.

5.3 Kaavan vaikutukset

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavaa laadittaessa on selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset (MRL 9 § ja MRA 1 §). Työn kuluessa arvioidaan asemakaavan muutoksen vaikutuksia mm. ihmisten elinoloihin ja ympäristöön, rakennettuun ympäristöön, liikenteeseen, maisemaan, luontoon, palveluihin ja teknisen huollon järjestämiseen. Vaikutuksen arvioinnin tarkoituksena on selvittää tarpeellisessa määrin kaavan toteuttamisen aiheuttamat vaikutukset ennakolta. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

5.3.1 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Asemakaavan muutos sijoittuu yleiskaavan mukaiselle yhdyskuntarakenteen laajenemissuunnan alueelle osoitetulle uudelle asuntoalueelle. Kaavan toteuttaa yleiskaavaa ja lisää Pyhännän tonttitarjontaa koulun lähialueella.

5.3.2 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön.

Ympäristö on harvaan rakennettua hajarakennusaluetta. Alueella olevien pihapiirien ja loma-asunnon metsäinen ympäristö muuttuu rakennetuksi asuinalueeksi kaavan toteutumisen myötä. Uusien tonttien ja olevien rakennuspaikkojen väliin on osoitettu puskurialueina toimivat lähivirkistysalueet.

5.3.3 Vaikutukset liikenteeseen

Periojantie on harvaan liikennöity maantie. Kaavan toteutuminen lisää autoliikennettä vähäisissä määrin. Pohjoiseen Leiviskänkankaan teollisuusalueelle suuntautuva työpaikkaliikenne koululle suuntautuvaa kävely- ja pyöräliikenne kasvavat.

5.3.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Asemakaavamuutoksen toteutumisen myötä alueen nuorten rantametsien pinta-ala pienenee ja pihanurmikoiden määrä kasvaa tonttien rakentumisen myötä. Ihmisen toiminta ranta-alueella lisääntyy, mikä saattaa häiritä rantakarikossa pesiviä lintuja.

5.3.5 Vaikutukset maisemaan

Asemakaavassa osoitettujen omarantaisten erillispientalotonttien ranta-alueille on n. 30-40 metrin syvyydeltä osoitettu istutettavaa tai säilytettävää puustoa. Rantapuuston säilymisen vuoksi asemakaavan vaikutukset Pyhännänjärven suuntaan jäävät vähäisiksi. Sen sijaan asemakaavan rakentumisella on maisemallisia vaikutuksia Periojantien varteen nuoren metsikön muuttuessa omakotitonteiksi ja katualueen leventyessä rannan suuntaan. Suunnittelualueen puustoa poistuu asuinrakentamisen ja piha-alueiden sekä yhdistetyn pyöräilyn ja kävelyn väylän tieltä. Jotta alueen rakentaminen sopeutuisi paikallisesti arvokkaaseen Pyhännänjärven ranta-alueen kulttuurimaisemaan, tullaan alueen rakentamista ohjaamaan myöhemmin laadittavilla rakentamistapaohjeilla.

5.4 Ympäristön häiriötekijät

Suunnittelualueelta on pohjoisessa sijaitsevalle Leiviskänkankaan teollisuusalueelle n. 800 metriä. Asemakaavassa Leiviskänkankaan teollisuusalueelta on määräyksillä suljettu ympäristöhäiriötä aiheuttava toiminto pois, joten teollisuusalueen toiminnasta ei aiheudu asumista haittaavaa häiriötä. Periojantietä pitkin saattaa ohjautua teollisuusalueelle satunnaisesti jonkin verran raskasta liikennettä. Järven toisella puolella, noin kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta sijaitsee Kantatie 88 varrella toinen pienempi teollisuusalue, jolta voi kantautua suunnittelualueelle vähäisessä määrin ääniä vettä pitkin.

Luonnosvaiheen jälkeen suunnittelualueelle laadittiin meluselvitys, joka on asemakaavaselostuksen liitteenä. Selvityksen perusteella alueen meluarvot eivät ylitä nyky- tai ennustetilanteessa valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisia melutason ohjearvoja.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Asemakaavan toteutusta ohjaa alueesta laadittu asemakaavakartta merkintöineen ja kaavamääräyksineen.

6.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Alueen toteuttaminen riippuu kunnan tontinluovutuksen aikatauluista.

6.3 Toteutuksen seuranta

Kunnan rakennusvalvonta valvoo kaavan toteutusta.

Oulussa 24.2.2022

Sweco Infra & Rail

Oulun toimisto

Juho Peltoniemi

kaavoitusarkkitehti YKS-676

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	630 Pyhäntä	Täyttämispvm	24.02.2022
Kaavan nimi	Asemakaavan laajentaminen Taipaleenketojen alueella		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	24.02.2022
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	12,5005	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	12,5005
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	12,5005	100,0	5320	0,04	12,5005	5320
A yhteensä	6,2486	50,0	5150	0,08	6,2486	5150
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	1,2369	9,9			1,2369	
R yhteensä	0,1900	1,5	170	0,09	0,1900	170
L yhteensä	1,5057	12,0			1,5057	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	3,3193	26,6			3,3193	

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	12,5005	100,0	5320	0,04	12,5005	5320
A yhteensä	6,2486	50,0	5150	0,08	6,2486	5150
AO	6,2486	100,0	5150	0,08	6,2486	5150
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	1,2369	9,9			1,2369	
VL	1,2369	100,0			1,2369	
R yhteensä	0,1900	1,5	170	0,09	0,1900	170
RA	0,1900	100,0	170	0,09	0,1900	170
L yhteensä	1,5057	12,0			1,5057	
Kadut	1,5057	100,0			1,5057	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	3,3193	26,6			3,3193	
W	3,3193	100,0			3,3193	

PYHÄNNÄN KUNTA

ASEMAKAAVAN LAAJENTAMINEN TAIPALEENKETOJEN ALUEELLE

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA 1.7.2021

Päivitetty 24.2.2022

Suunnitelmassa kerrotaan maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukaisesti, miten osallistuminen ja vuorovaikutus sekä kaavan vaikutusten arviointi tapahtuvat kaavaprosessissa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) voidaan tarkistaa ja päivittää suunnitteluprosessin aikana. Osalliset voivat esittää mielipiteensä OAS:n riittävydestä kunnan vastaaville viranhaltijoille.

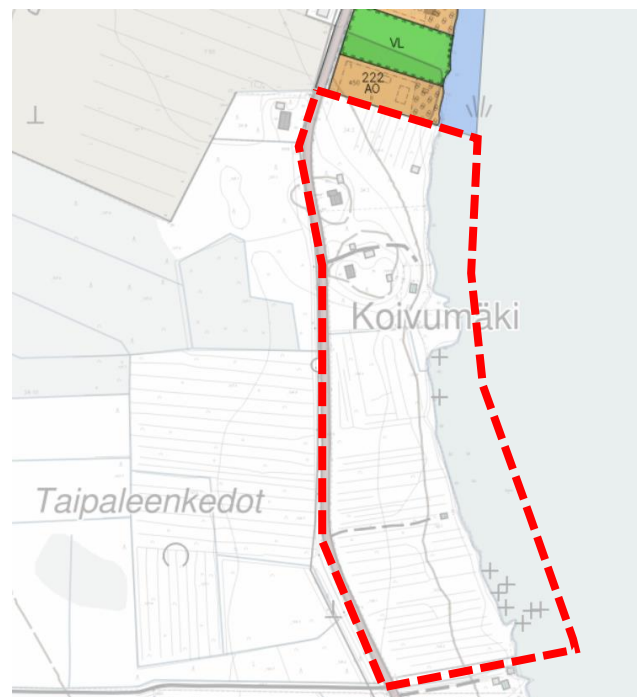
SUUNNITTELUALUE

Kaavamuutosalueen sijainti.

Asemakaavan laajennusalue sijaitsee Taipaleenketojen alueella Pyhännänjärven länsirannalla. Suunnittelualue rajautuu lännessä Periojantiehen ja idässä Pyhännänjärveen. Pohjoisessa alue rajautuu Leiviskänkankaan asemakaava-alueeseen ja etelässä aluetta rajaavat kaavoitetun alueen ulkopuolella sijaitsevat kiinteistöt rakennuksineen.

Alue on kaavoittamatonta ja se koostuu pääasiassa metsästä ja vesialueesta. Alueella sijaitsee kaksi asuinkäytössä olevaa kiinteistöä ja yksi vapaa-ajan käytössä oleva kiinteistö.

Kaavamuutosalueen likimääräinen raja.

SUUNNITTELUN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Kaava-alueen laajentamisen tavoitteena on mahdollistaa pientalotonttien osoittaminen alueelle.

SUUNNITTELUN ORGANISOINTI

Asemakaava laaditaan konsulttityönä yhteistyössä kunnan kaavoituksesta vastaavien viranhaltijoiden kanssa. Keskeiset tahot päätöksenteossa ovat kunnan kaavoitustyöryhmä, kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

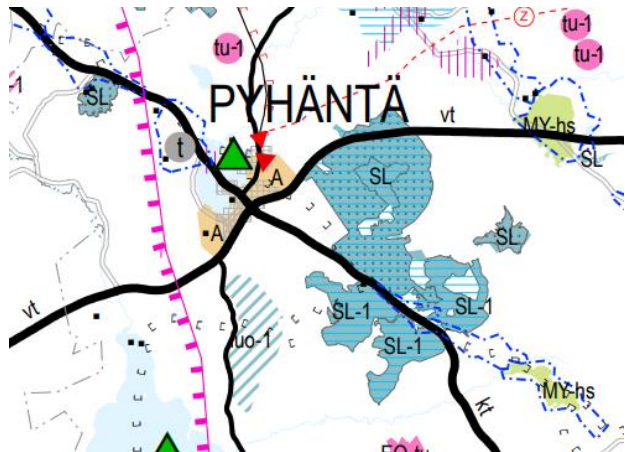
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet eli VAT:t ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtion ja kuntien viranomaisten on otettava tavoitteet huomioon toiminnassaan ja edistettävä niiden toteuttamista. Viranomaisten tulee myös arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden suhteen. Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen. Valtioneuvoston päätös on tullut voimaan 1.4.2018. Keskeiset teemat uusissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ovat toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, tehokas liikennejärjestelmä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö, elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja uusiutumiskykyinen energiahuolto.

Maakuntakaava

Maakuntakaavan uudistaminen on aloitettu vuonna 2010 ja se on uudistettu teemoittain kolmessa vaiheessa. 1. vaihekaava ja 2. vaihekaava ovat saaneet lainvoiman vuonna 2017 ja 3. vaihe-
maakuntakaava on saanut lainvoiman vuonna 2022.

Lisäksi 11.10.2021 on tullut vireille Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe-
maakuntakaavan laatiminen, ja sitä koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma on asetettu nähtäville. Kaavan laatiminen on ohjelmoitu toteutettavaksi vuosina 2021–2023.

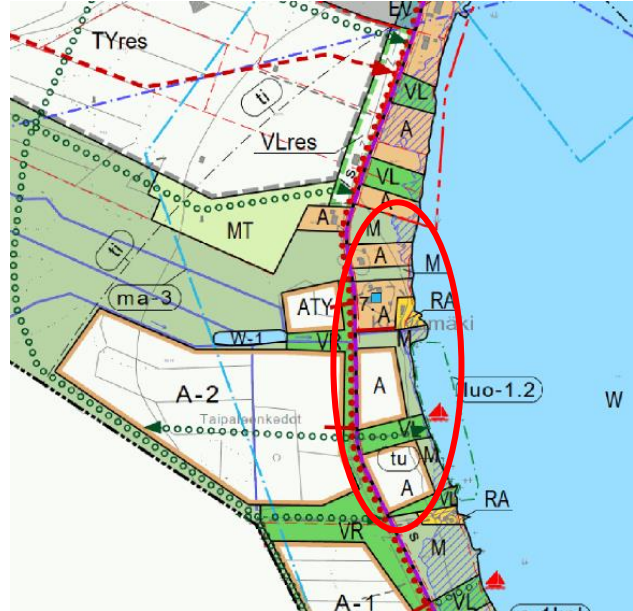

Ote maakuntakaavayhdistelmästä

Maakuntakaavassa alue sijoittuu Pyhännän taajamatoimintojen alueen (A) lähelle. Merkinnällä osoitetaan asu-
misen, palvelujen, teollisuus- ja muiden työpaikka-alueiden ym. taajamatoimintojen sijoittumisalue ja laajentumisalueita. Alueen pohjoispuolella suunnittelualueen ulkopuolella on teollisuus- ja varastoalue (T) ja pohjavesi-
alue. Lähimmät kantatiet kulkevat Pyhännän kautta.

Yleiskaava

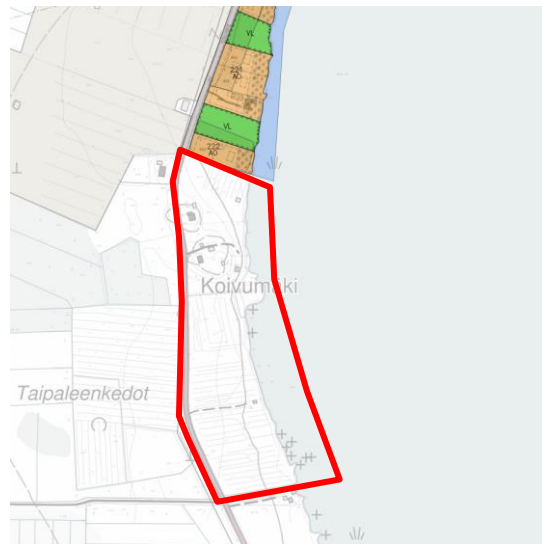
Alueella on voimassa 14.12.2020 hyväksytty yleiskaava. Yleiskaavassa suuri osa suunnittelualueesta on merkitty uudeksi tai olennaisesti muuttuvaksi asuinalueeksi (A valkoisella pohjalla). Alueen pohjoisosassa on kaksi ole-massa olevaa asumisen rakennuspaikkaa (A ruskealla pohjalla), joista toisella sijaitsee paikallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde, Koivumäki. Koivumäen talon kohdalla on rannalla loma-asunnon osoitettu rakennuspaikka (RA). Muilta osin alue on lähivirkistysaluetta (VL), maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) ja vesialuetta (W). Alue kuuluu paikallisesti arvokkaaseen Pyhännänjärven kulttuurimaisemaan (ma-3) sekä yhdyskuntarakenteen tiivistämisalueeseen (ti). Suunnittelualueita sivuaa historiallinen Savontien tielinja (nyk. Periojantie). Kaavamerkinnän mukaan Savontien linjaus ja suhde ympäristöön tulee säilyttää. Tietä myötäillen on merkitty uusi kevyen liikenteen reitti. Lisäksi alueen halki, uutta venevalkamaa kohti, on merkitty monikäyttöisen ulkoilureitin yhteystarve. Järvellä rannan tuntumassa on linnustollisesti arvokas kohde, Koivumäen eteläpuolinen Pyhännänjärven karikkoinen ranta (luo-1.2). Kaavamerkinnän mukaan alue tulee säilyttää luonnontilaisena ja venevalkamiin johtavat reitit sijoittaa yli 50 m etäisyydelle kareista. Rannalla on pieni kaistale tulvauhan alaista aluetta.

Ote yleiskaavasta

Asemakaavat

Suunnittelualue on asemakaavoittamatonta aluetta. Alue rajautuu pohjoispuolella sijaitsevaan Leiviskänkankaan asemakaava-alueeseen.

Kaavamuutoksen alustava raja suhteessa olevaan asemakaavoitettuun alueeseen.

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Työn kuluessa arvioidaan asemakaavan vaikutuksia luonnonympäristöön, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön, ihmisiin, asumiseen, palveluihin sekä liikenteeseen.

Vaikutuksen arvioinnin tarkoituksena on selvittää tarpeellisessa määrin kaavan toteuttamisen aiheuttamat vaikutukset ennakolta. Vaikutuksia arvioidaan koko kaavoituksen ajan osana prosessia, mutta vaikutusten arvioinnin painopiste on luonnosvaiheessa. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin sekä osallisilta saataviin lähtötietoihin ja huomautuksiin.

OSALLISET JA VUOROVAIKUTUS

Kaavan osallisia ovat maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työnteekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisille ja kunnan jäsenille varataan mahdollisuus osallistua kaavan ja kaavamuutoksen valmisteluun, arvioida kaavan ja kaavamuutoksen vaikutusta sekä lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Tässä hankkeessa keskeisiä osallisia ovat:

- Suunnittelualueen tai lähialueiden maanomistajat ja asukkaat
- Kunnan toimielimet ja viranhaltijat, joiden toimialaa asia koskee
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Pohjanmaan museo
- Ympäristöpalvelut Helmi
- Jokilaaksojen pelastuslaitos
- Alueen yrittäjät, yhdistykset ja yhteisöt, joita suunnittelu koskee
- Alueella toimivat energia-, puhelin- ja vesiyhtiöt

KAAVAPROSESSI JA OSALLISTUMINEN

Kaavoituksen käynnistymisestä, kaavasunnitelmien nähtäville asettamisesta ja mahdollisista yleisötilaisuuksista ilmoitetaan julkisilla kuulutuksilla. Ilmoitukset julkaistaan kunnan ilmoitustaululla ja Pyhännän kunnan internet-sivuilla.

Käynnistysvaihe

Kaavatyön aluksi kunta ilmoittaa kaavan vireilletulosta ja asettaa tämän osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) nähtäville. OAS:aa voidaan tarkistaa ja päivittää suunnitteluprosessin aikana asemakaavaehdotukseen saakka.

Luonnosvaihe

Kaavaluonnos laaditaan kunnasta, viranomaisilta ja osallisilta saatujen tavoitteiden pohjalta tutkimalla eri vaihtoehtoja ja arvioimalla niiden vaikutuksia. Kaavaluonnos asetetaan julkisesti nähtäville. Osallisilla ja muilla kunnan jäsenillä on mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavaluonnoksesta nähtävillä olon aikana kirjallisesti osoitteeseen Pyhännän kunta, Tekninen osasto, Manuntie 2, 92930 Pyhäntä tai sähköpostitse osoitteeseen pyhannankunta@pyhanta.fi. Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot kaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä. Kaavoittaja laatii kirjalliset vastineet kuulemisen aikana saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin.

Ehdotusvaihe

Kaavaluonnoksesta saadun palautteen pohjalta laaditaan kaavaehdotus. Ehdotus asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi. Osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus jättää kirjallinen muistutuksensa kuntaan nähtävillä olon aikana osoitteeseen Pyhännän kunta, Tekninen osasto, Manuntie 2, 92930 Pyhäntä tai sähköpostitse osoitteeseen pyhannankunta@pyhanta.fi. Kaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä pyydetään lausunnot. Kaavoittaja laatii kirjalliset vastineet kuulemisen aikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin.

Kaavan hyväksyminen

Kunnanhallitus ja edelleen kunnanvaltuusto käsittelevät kaavaehdotuksen. Kunnanvaltuuston hyväksymispäätöksestä tiedotetaan julkisella kuulutuksella ja hyväksymispäätöksestä lähetetään tieto viranomaisille. Hyväksymispäätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitusaika on 30 päivää siitä, kun kunnanvaltuuston hyväksymispäätöstä koskeva pöytäkirja julkaistaan.

Viranomaisyhteistyö

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma lähetetään viranomaisille tiedoksi kaavoituksen vireille tulon yhteydessä. Viranomaisneuvotteluja ja erillisiä viranomaistyöpalavereja järjestetään tarpeen mukaan. Keskeisiltä viranomaisilta pyydetään lausunnot luonnos- ja ehdotusvaiheissa.

AIKATAULU

Tavoitteellinen aikataulu vaiheittain:

9-10 / 2021	Aloit- ja luonnosvaihe: Kaavoituksen käynnistyminen ja vireilletulo, OAS nähtäville Lähtötietojen kokoaminen ja alustavat tavoitekeskustelut. Perusselvitysten kokoaminen ja täydentäminen, kaavaluonnoksen laatiminen asetettujen tavoitteiden pohjalta ja alustava vaikutusten arviointi. Kaavaluonnoksen nähtävillä olo osallisten palautetta varten Lausuntojen ja mielipiteiden käsittely ja vastineet
3 / 2022	Ehdotusvaihe: Asemakaavaehdotuksen laatiminen luonnoksesta saadun palautteen pohjalta Kaavaehdotuksen nähtävillä olo osallisten palautetta varten Lausuntojen ja muistutusten käsittely ja vastineet
5 / 2022	Hyväksymisvaiheet: Jos oleellisia muutoksia asemakaavaehdotukseen ei tule, ehdotus saatetaan kunnanvaltuuston hyväksymiskäsittelyyn

YHTEYSTIEDOT

Kaavasuunnittelu, Sweco Infra & Rail, Rautatienkatu 33 90100 Oulu
Arkkitehti Juho Peltoniemi 040 624 1802
juho.peltoniemi@sweco.fi

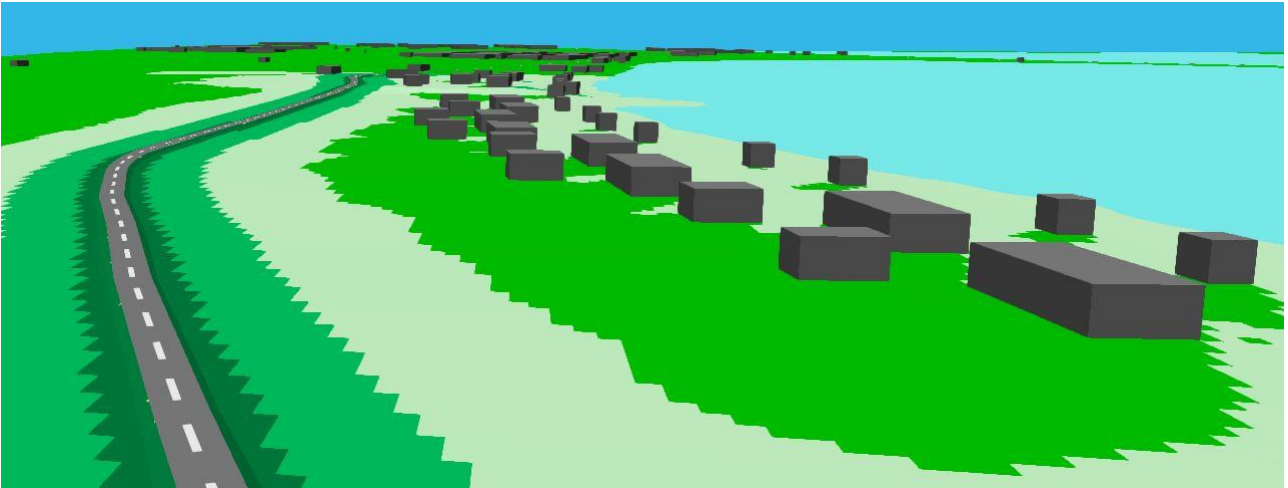
Pyhännän kunta, Manuntie 2, 92930 Pyhäntä
Tekninen päällikkö ja rakennustarkastaja Timo Aitto-oja p 040 1912 203
timo.aitto-oja@pyhanta.fi

Kaavoitusta koskeva materiaali ja julkiset kuulutukset ovat nähtävillä myös Pyhännän kunnan internet-sivuilla osoitteissa www.pyhanta.fi/viralliset_ilmoitukset ja www.pyhanta.fi/kaavoitus

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa Pyhännän kaavoituksen viranomaisohjauksesta vastaa Elina Saine,
elina.saine@ely-keskus.fi

Mallinnusraportti

Asemaakaavan laajentaminen
Taipaleenketojen alueella, Pyhäntä -
Meluselvitys

Muutosluettelo

Versio:	Päiväys:	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
1	11.2.2022	LUONNOS	Pekka Lähde	Juho Peltoniemi

Projekti:

Asemaakaavan laajentaminen
Taipaleenketojen alueella, Pyhäntä -
Meluselvitys

Työnumero:

23702519

Päiväys:

11.2.2022

Tekijä:

Tiina Mönkäre

Sisältö

Muutosluettelo	2
1. Hankkeen kuvaus	4
2. Melun matemaattinen mallintaminen.....	4
2.1 Yleistä tietoa melusta	4
2.2 CadnaA -ohjelmisto	5
2.3 Lähtötiedot.....	5
2.3.1 Ajoneuvoliikenteen melumallinnus	5
2.3.2 Mallinnuksen epävarmuustekijät	7
2.4 Melukarttojen ominaisuudet	7
2.5 Sallitut äänitasot	8
3. Melumallinnuksen tulokset ja päätelmät.....	8
3.1 Melutilanne nykyisellä rakennuskannalla	9
3.2 Melutilanne suunnitellulla rakennuskannalla	9
3.3 Julkisivujen ääneneristävyysvaatimukset.....	9
3.4 Päätelmät	9
4. Lähteet.....	10

Kuvat

Kuva 1.1. Hankealueen sijainti. Sinisellä rajattu mallinnusalueen ohjeellinen raja.	4
Kuva 2.1. Liikennemäärien jakaantuminen nykytilanteessa eri tieosuuksille.	6
Kuva 2.2. Liikennemäärien jakaantuminen ennustetilanteessa eri tieosuuksille.	7

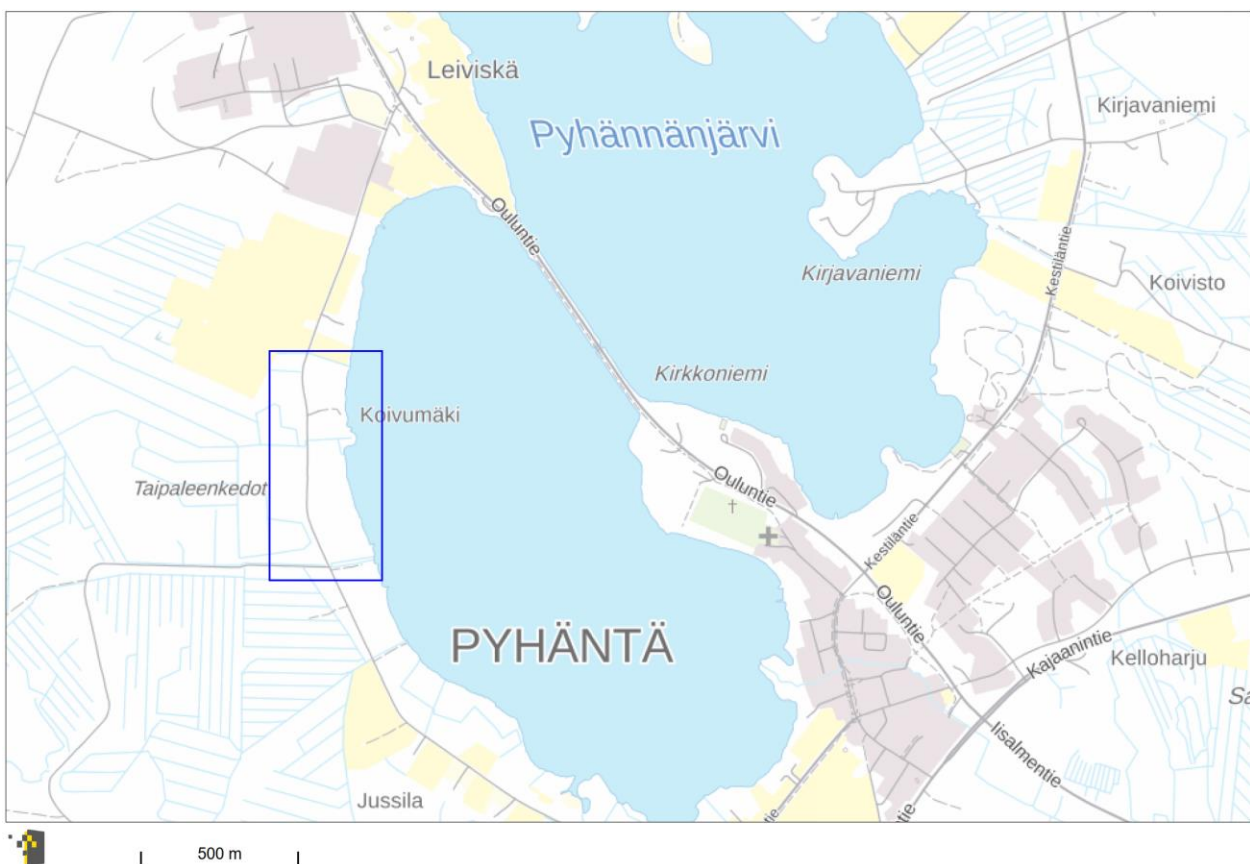
Taulukot

Taulukko 2.1 Laskenta-asetukset.....	5
Taulukko 2.2 Mallinnuksessa käytetyt tieliikenteen nyky- ja ennustetilanteen (2040) lähtötiedot.....	6
Taulukko 2.3 Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992).....	8

1. Hankkeen kuvaus

Meluselvitysalue sijaitsee Pyhännällä (Kuva 1.1) ja liittyy asemakaavan laajentamiseen Taipaleenketojen alueella. Kuvassa sinisellä on mallinnusalueen ohjeellinen raja. Mallinnuksessa tarkasteltiin muutettavan asemakaava-alueen melutasoja nykyisellä ja kaavassa suunnitellulla rakennuskannalla nyky- ja ennustetilanteen liikennemäärillä. Mallinnuksessa huomioitiin alueen tieverkon ajoneuvoliikenne.

Selvitysalueen lähellä sijaitseva Leiviskänkankaan teollisuusalue on osoitettu asemakaavassa TY-merkinnällä (Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia), minkä vuoksi alueella ei ole meluhäiriötä aiheuttavaa teollista toimintaa. Selvitysalueesta itään Pyhännänjärven toisella puolella sijaitsevan Piklas ikkuna- ja ovitehtaan tuotantotilat ovat sijaitsevat sisätiloissa, eikä niistä sen vuoksi arvioida aiheutuvan merkittävää meluhaittaa.

Kuva 1.1. Hankealueen sijainti. Sinisellä rajattu mallinnusalueen ohjeellinen raja.

2. Melun matemaattinen mallintaminen

2.1 Yleistä tietoa melusta

Melu on ääntä, jonka ihminen kokee häiritseväksi. Se heikentää elinympäristön laatua ja viihtyisyyttä, sekä vaikuttaa ihmisen viestintäkykyyn ja uneen. Melun kokeminen on yksilöllistä ja ihmisten meluherkkydessä on eroja (Tiehallinto, 2006).

Tien tai katuosan melu muodostuu useiden ajoneuvojen yhteisvaikutuksesta, mutta myös yksittäisen ajoneuvon melua joudutaan tarkastelemaan varsinkin yöaikana. Tieliikenteen melu riippuu nopeudesta, liikenteen määrästä ja koostumuksesta, ajo-olosuhteista, tien pituuskaltevuudesta, tien pinnasta, renkaista, säästä, tarkastelupaikasta jne. Alhaisilla nopeuksilla (alle 50 km/h) moottorin ja pakoputken ääni on vallitseva, kun taas suuremmilla nopeuksilla on vallitsevana renkaiden ja korin ilmanvastuksen aiheuttama ääni. Sillan epätasaiset liikuntasaumot, epätasossa olevat kaivot ja tien kuopat aiheuttavat voimakkaita meluhuippuja (Suomen kuntatekniikan yhdistys, 1997).

2.2 CadnaA -ohjelmisto

Liikenteen aiheuttamia äänitasoja on arvioitu ympäristömelulaskentaohjelmalla CadnaA 2021, joka sisältää tie- ja raideliikennemelun sekä teollisuusmelun pohjoismaiset laskentamallit.

Melun leviämisen ympäristöön ohjelma laskee kolmiulotteisen maastomallin perusteella. Ohjelma ottaa huomioon mm. maastomuodot, liikenneväylien liikennemäärät, rakennusten sijainnin ja korkeuden sekä heijastukset rakenteista ja maasta niille määritettyjen absorptio-ominaisuuksien perusteella. Mallinnuksen laskenta-asetukset on esitetty seuraavassa taulukossa (Taulukko 2.1).

Taulukko 2.1 Laskenta-asetukset.

Parametri	Käytetty arvo
Laskentaruudukon koko	2 m x 2 m
Laskentakorkeus	2 m
Melutason laskentaetäisyys	2 000 m
Maanpinnan akustinen kovuus	maa-alueet 0.5
	vesistö 0 (kova)
Rakennusten heijastus	0 (täysin heijastava)
Heijastusten lukumäärä	2

2.3 Lähtötiedot

Pohjakartta, jossa on alueen tieverkko, nykyiset ja suunnitellut rakennukset sekä mallinnuksessa käytetyt korkeuskäyrät ovat hankkeen kaava-aineistosta.

2.3.1 Ajoneuvoliikenteen melumallinnus

Seuraavassa taulukossa (Taulukko 2.2) on esitetty mallinnuksessa käytetyt liikennemäärät nykytilanteessa sekä ennustetilanteessa vuodelle 2040. Mallinnuksessa on käytetty lähtöoletusta, että liikenteestä 90 % tapahtuu päiväaikaan (klo 7-22) ja loput 10 % yöaikaan (klo 22-7). Nykytilanteen liikennemäärät ovat Väyläviraston vuoden 2020 tiedoista. Ennustetilanteen 2040 liikennemäärät on laskettu Valtakunnallisen liikenne-ennusteen (Liikennevirasto 57/2018) perusteella.

Taulukko 2.2 Mallinnuksessa käytetyt tieliikenteen nyky- ja ennustetilanteen (2040) lähtötiedot.

	KVL nykytilanne (ajon./vrk)	Raskas liikenne (%)	KVL ennustetilanne (ajon./vrk)	Raskas liikenne (%)	Nopeus (km/h)
Ouluntie etelä	2 033	12	2 427	13	80/60
Ouluntie pohjoinen	1 415	15	1 691	16	80
Periojantie	65	3	77	3	40/60

Seuraavissa kuvissa (Kuva 2.1 ja Kuva 2.2) on esitetty millä tieosuudella liikennemäärät kohdistuvat. Karttakuviiin on merkitty nyky- ja ennustetilanteen liikennemäärät. Sinisellä on rajattu mallinnusalue.

Kuva 2.1. Liikennemäärien jakaantuminen nykytilanteessa eri tieosuuksille.

Kuva 2.2. Liikennemäärien jakaantuminen ennustetilanteessa eri tieosuuksille.

2.3.2 Mallinnuksen epävarmuustekijät

Tieliikennemelun laskennallisen tarkastelun epävarmuus on tyypillisesti luokkaa 2 dB (Eurasto 2009).

2.4 Melukarttojen ominaisuudet

Meluvyöhykkeet on merkitty liitteen melukartoille seuraavasti:

- vaalean vihreä osoittaa alueen, jolla keskiäänitaso ylittää 40 dB
- vihreä osoittaa alueen, jolla keskiäänitaso ylittää valtioneuvoston päätöksen mukaisen uuden alueen pihan oleskelualueen yöajan ohjearvon 45 dB
- tumman vihreä osoittaa alueen, jolla keskiäänitaso ylittää valtioneuvoston päätöksen mukaisen pihan oleskelualueen yöajan ohjearvon 50 dB

- keltainen osoittaa alueen, jolla keskiäänitaso ylittää valtioneuvoston päätöksen mukaisen pihan oleskelualueen päiväajan ohjearvon 55 dB
- tumma oranssi osoittaa alueen, jolla keskiäänitaso ylittää 60 dB
- punainen osoittaa alueen, jolla keskiäänitaso ylittää 65 dB
- tumman punainen osoittaa alueen, jolla keskiäänitaso ylittää 70 dB

Meluvyöhykkeet on merkitty melukartoille 5 dB:n portain em. värein eroteltuna.

2.5 Sallitut äänitasot

Keskiäänitasojen merkittävyyden arviointi perustuu Valtioneuvoston päätökseen melutason ohjearvoista (993/1992) seuraavan taulukon (Taulukko 2.3) mukaisesti.

Taulukko 2.3 Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992).

Keskiäänitaso L_{Aeq} enintään		
Ohjearvot ulkona	Päivällä	Yöllä
Asumiseen käytettävät alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Virkistysalueet taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	-
Loma-asumiseen käytettävät alueet ja leirintäalueet	45 dB	40 dB
Virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Ohjearvot sisällä	Päivällä	Yöllä
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneistot	45 dB	-

3. Melumallinnuksen tulokset ja päätelmät

Melumallinnuksen tulokset on esitetty liitteissä 1–8. Liitteissä 1–4 on esitetty liikennemelumallinnus päivä- ja yöajalle nykyisellä rakennuskannalla nyky- ja ennustetilanteen liikennemäärillä. Liitteissä 5–8 on esitetty liikennemelumallinnus päivä- ja yöajalle suunnitellulla rakennuskannalla nyky- ja ennustetilanteen liikennemäärillä.

Mallinnuskartoissa asuinrakennukset on merkitty mustalla ja muut rakennukset harmaalla. Kaava-alueen uudet rakennukset on kaikki harmaalla. Kaava-alueen raja on sinisellä viivalla merkitty karttoihin.

3.1 Melutilanne nykyisellä rakennuskannalla

Kaavoitettavalla alueella on nykytilanteessa kaksi asuinrakennusta. Suurimmaksi osaksi kaavoitettava alue on rakentamatonta. Nykyisellä rakennuskannalla ja nykytilanteen liikennemäärillä kaava-alueen melu on päivällä alle 50 dB koko alueella lukuun ottamatta Pengerjoentien tiealuetta. Nykyisiin asuinrakennuksiin kohdistuu korkeintaan 44 dB melutaso päivällä ja 39 dB yöllä. Liikennemäärän kasvu ennustetilanteessa nostaa melutasoa jonkin verran. Päivällä nykyisten rakennusten julkisivuun kohdistuu korkeintaan 46 dB päivällä ja 39 dB yöllä.

3.2 Melutilanne suunnitellulla rakennuskalla

Kaava-alueelle on suunniteltu erillispientalojen korttelialue, loma-asuntojen korttelialue sekä lähivirkistysalueita.

Nykytilanteen liikennemäärillä alueelle kaavoitettavalla alueella melu on korkeintaan 50 dB, lukuun ottamatta Pengerjoentien tiealuetta. Kaavoitettujen asuinrakennuksien julkisivuun kohdistuu korkeintaan 43 dB melutaso päivällä ja yöllä 36 dB.

Liikennemäärän kasvu ennustetilanteessa nostaa melutasoa hiukan kaavoitettavalla alueella. Kaavoitettujen asuinrakennusten julkisivuun kohdistuu korkeintaan 46 dB päivällä ja 39 dB yöllä.

3.3 Julkisivujen ääneneristävyysvaatimukset

Rakenteille annettava ääneneristävyys määräytyy voimakkaimmin melulle kohdistuvan julkisivun mukaan. Ääneneristävyysluku saadaan ennustetilanteen ulko- ja sisämelun erotuksesta. Tämä on yleensä kaavassa esitettävä suositus rakennusten ääneneritystarpeesta.

Mikäli ääneneristävyysluku on yli 30 dB, vaaditaan julkisivulta (seinärakenne, ikkunat) normaalia parempaa ääneneristävyttä. Nämä lasketaan tällöin erikseen seinärakenteelle ja ikkunoille.

Tässä meluselvityksessä on kaava-alueen rakennuksien kohdalla käytetty asuinhuoneiden päiväajan sisämelun ohjearvoa 35 dB ja yöajalle 30 dB.

Mallinnuksen perusteella suurimmillaan julkisivuun kohdistuu ennustetilanteessa päiväaikaan 44 dB ja yöaikaan 39 dB melua. Tällöin ulko- ja sisämelun erotusluku on päivällä $44 \text{ dB} - 35 \text{ dB} = 9 \text{ dB}$ ja yöllä $39 - 30 \text{ dB} = 9 \text{ dB}$.

Vaatimustaso 9 dB saavutetaan normaalilla julkisivurakentamisella, eikä rakenteille tarvitse esittää erillistä meluntorjuntavaatimusta. Jos rakennuksiin tulee oleskeluparvekkeita tienpuoleiselle seinustalle, niin niiden lasitusta suositellaan.

3.4 Päätelmät

Alueelle aiheutuu tieliikenteestä melua nykyisellään ja melun määrä lisääntyy liikennemäärien kasvaessa ennustetilanteessa. Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) melutason ohjearvot eivät ylitä nykyisten eikä suunniteltujen rakennusten piha-alueilla nyky- eikä ennustetilanteen liikennemäärillä. Melusta merkittävin osa tulee Pyhännän järven ylitse Ouluntieltä. Suunnitellut rakennukset vaimentavat jonkin verran tätä melua kaava-alueen länsipuolella.

Rakennusten julkisivuun ei kohdistu sellaisia melutasoja, että julkisivurakenteelle vaadittaisiin normaalista poikkeavaa rakennetta torjumaan melua.

4. Lähteet

Eurasto, R., 2009. Meluselvitysten tarkkuuden parantaminen — Suomen ympäristö 26 / 2009. Ympäristöministeriö. Helsinki 2009.

Suomen kuntatekniikan yhdistys, 1997. Melustekäsikirja, julkaisu 18/97.

Tiehallinto, 2006. Tieliikenteen melu - perustietoa tieliikenteen melusta ja sen torjunnasta, tiehallinnon julkaisu

Valtakunnalliset liikenne-ennusteet, Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 57/2018

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Tampere, 11. helmikuuta 2022

Sweco Infra & Rail Oy

Tiina Mönkäre

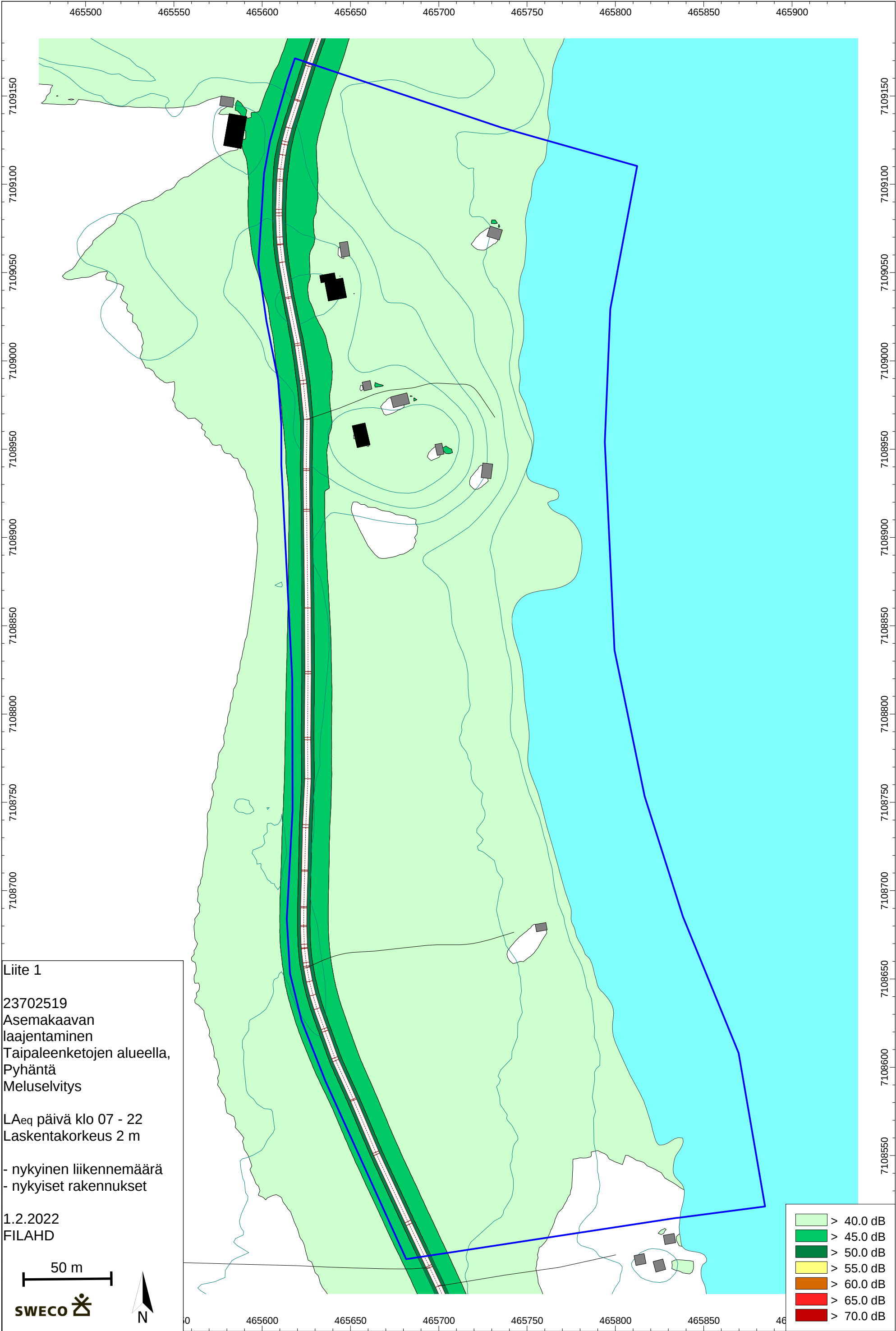
Ympäristöasiantuntija

TkT

Pekka Lähde

Projektipäällikkö

Ympäristösuunnittelija (AMK)

Liite 1

23702519
Asemakaavan
laajentaminen
Taipaleenketojen alueella,
Pyhäntä
Meluselvitys

LAeq päivä klo 07 - 22
Laskentakorkeus 2 m

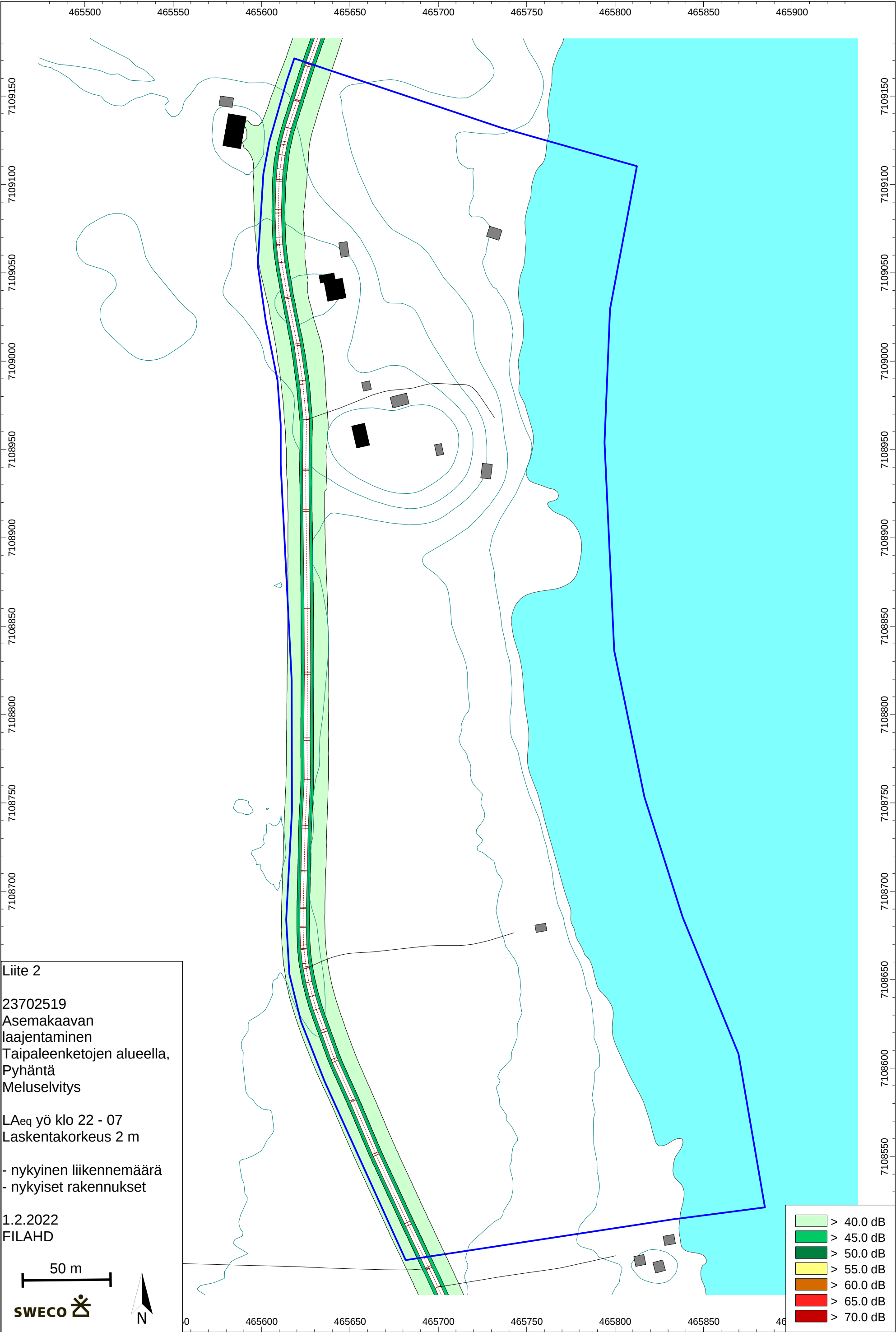
- nykyinen liikennemäärä
- nykyiset rakennukset

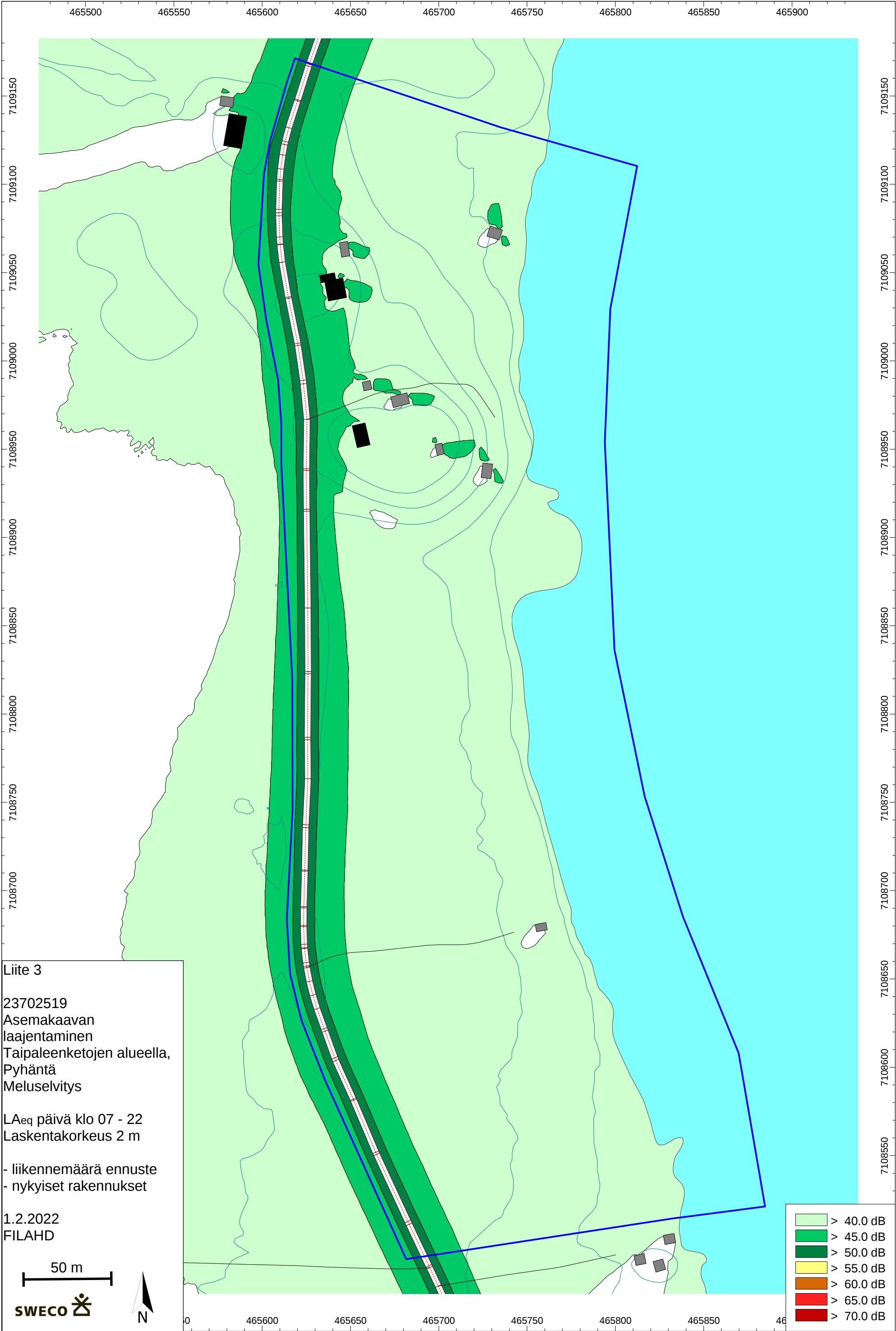
1.2.2022
FILAHD

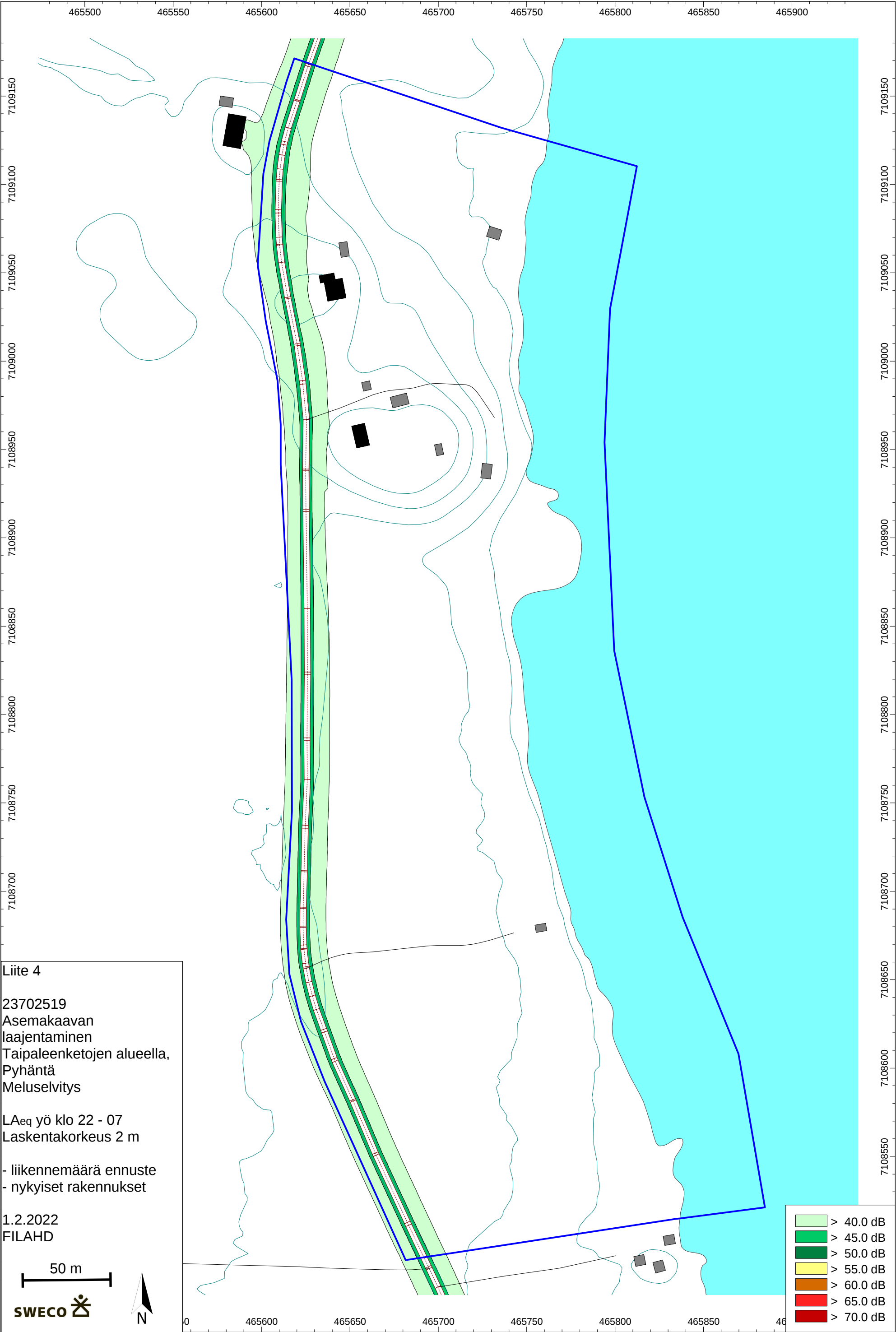
50 m

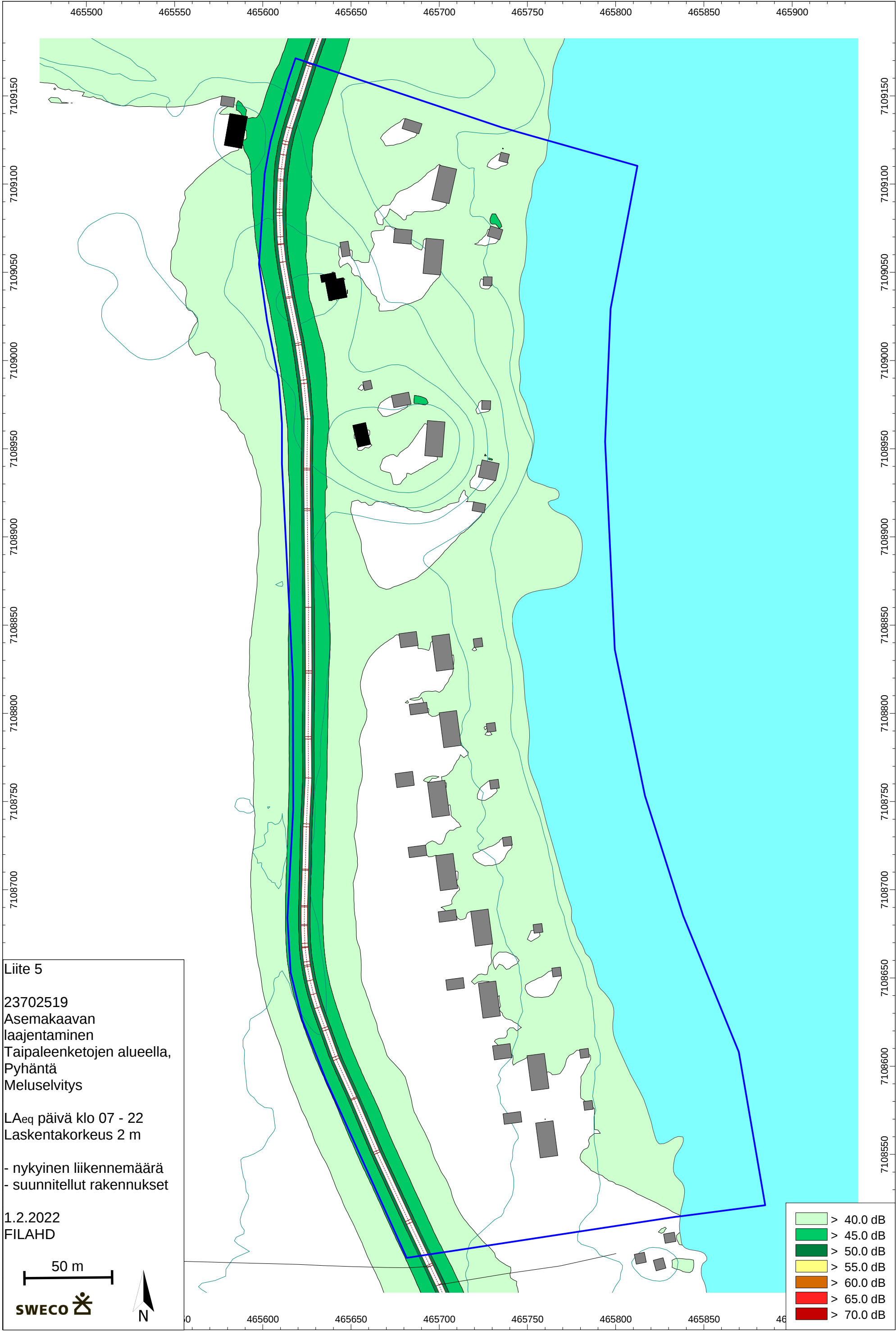
SWECO

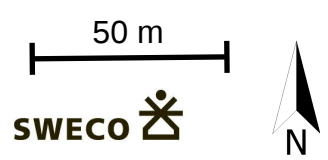
Liite 5

23702519
Asemakaavan
laajentaminen
Taipaleenketojen alueella,
Pyhäntä
Meluselvitys

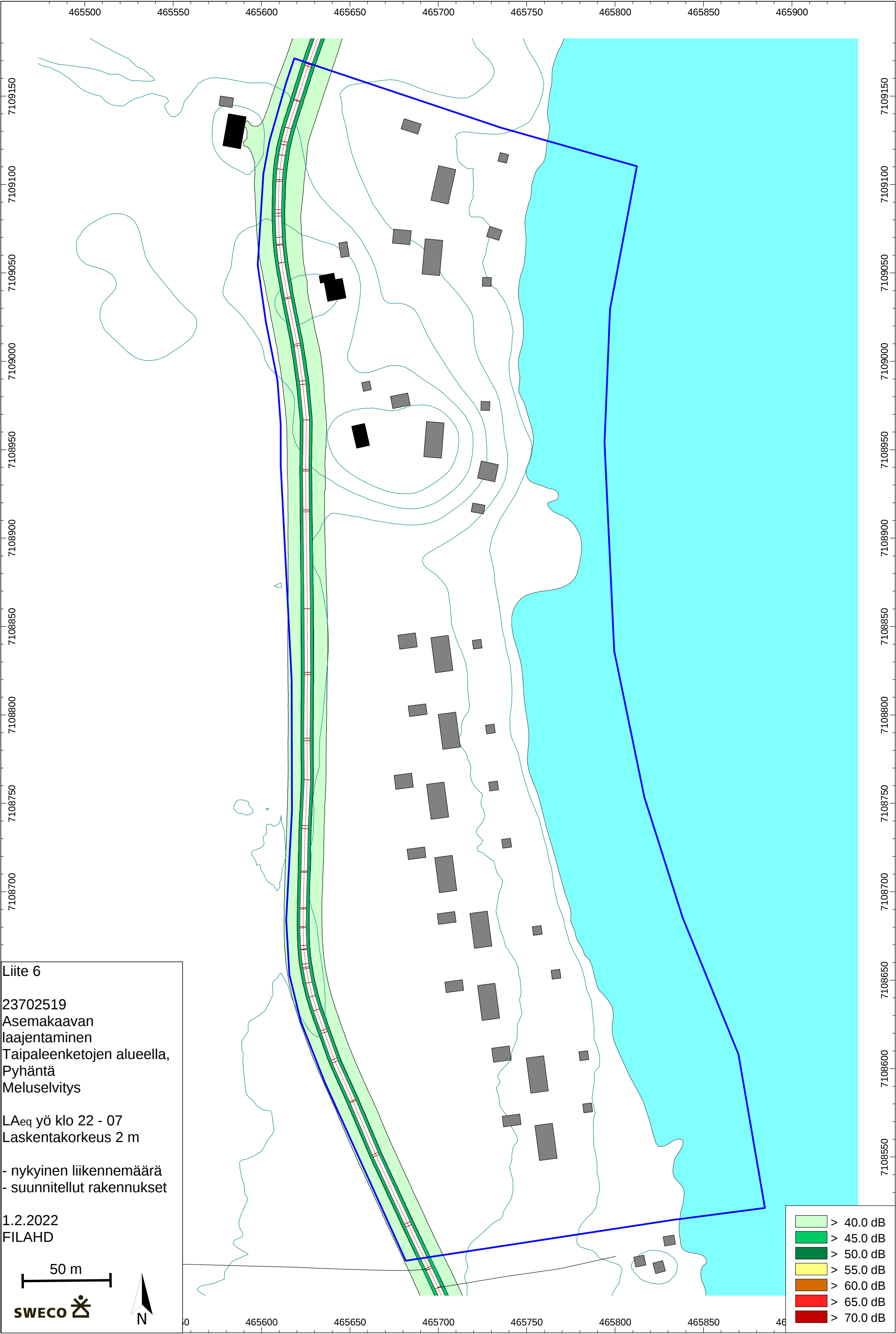
LAeq päivä klo 07 - 22
Laskentakorkeus 2 m

- nykyinen liikennemäärä
- suunnitellut rakennukset

1.2.2022
FILAHD

SWECO

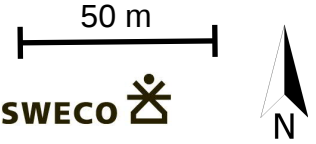
Liite 6

23702519
Asemakaavan
laajentaminen
Taipaleenketojen alueella,
Pyhäntä
Meluselvitys

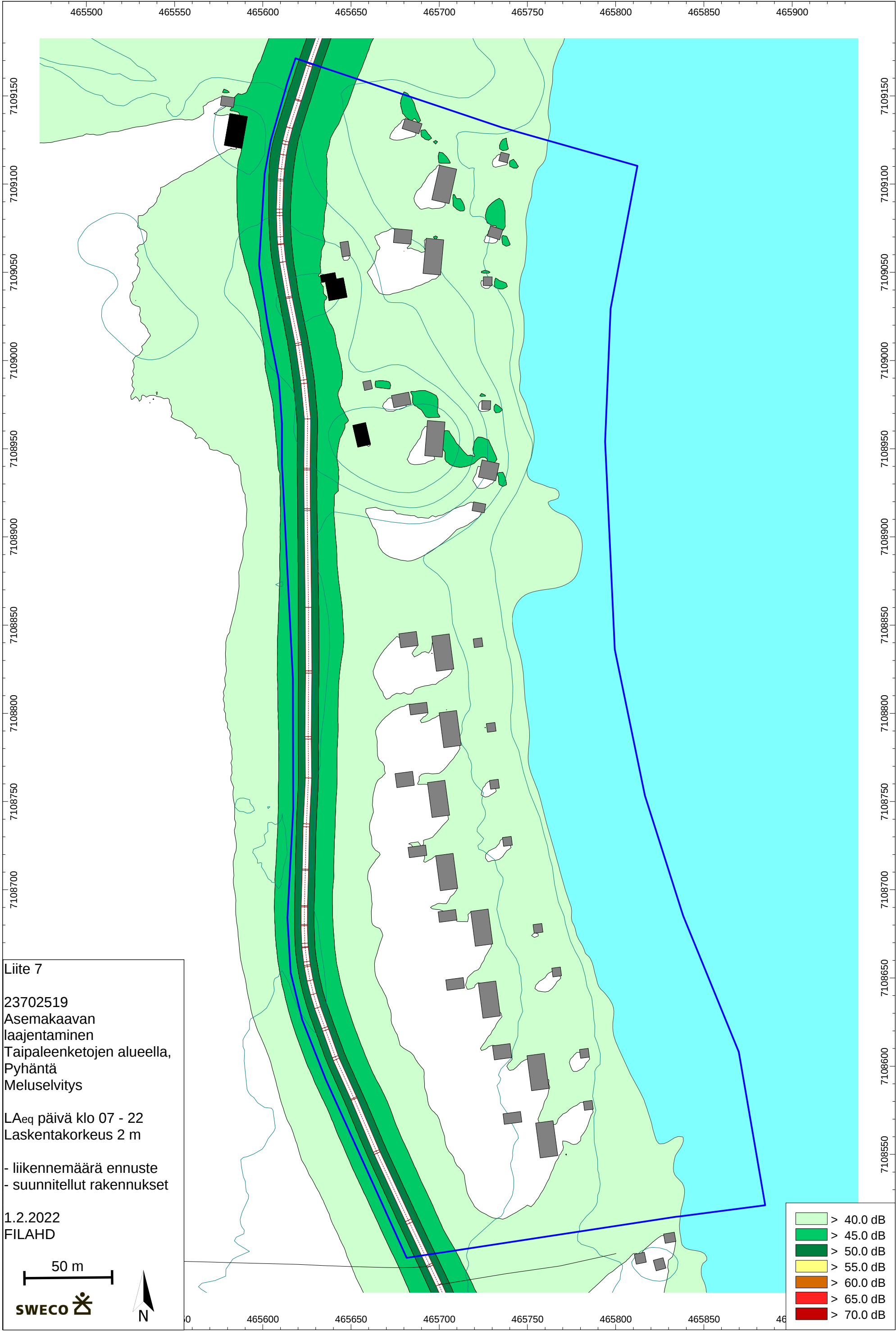
LAeq yö klo 22 - 07
Laskentakorkeus 2 m

- nykyinen liikennemäärä
- suunnitellut rakennukset

1.2.2022
FILAHD

SWECO

Liite 7

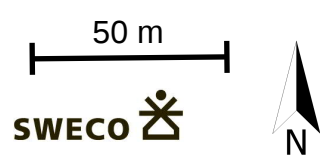
23702519
Asemakaavan
laajentaminen
Taipaleenketojen alueella,
Pyhäntä
Meluselvitys

LAeq päivä klo 07 - 22
Laskentakorkeus 2 m

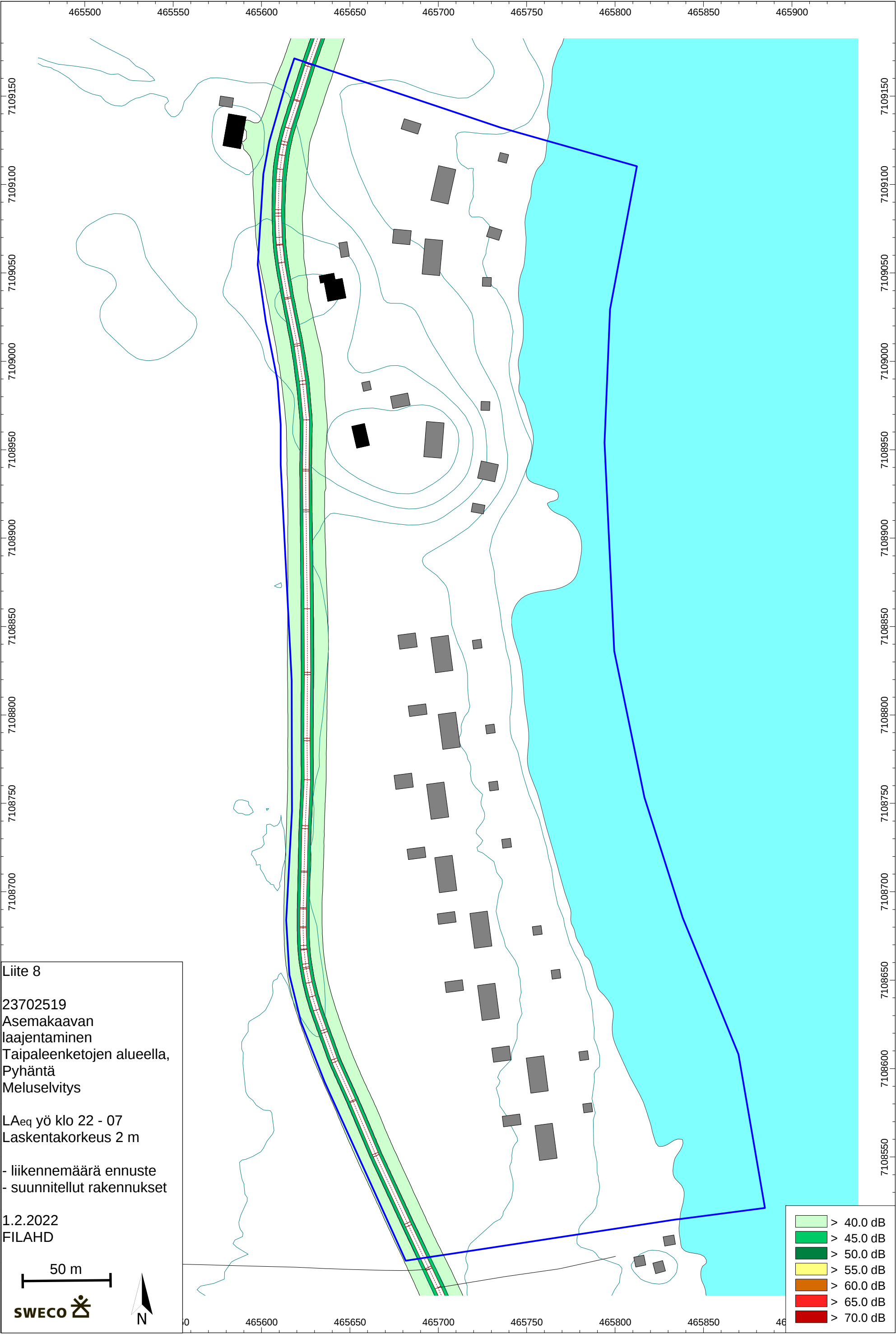
- liikennemäärä ennuste
- suunnitellut rakennukset

1.2.2022
FILAHD

- > 40.0 dB
- > 45.0 dB
- > 50.0 dB
- > 55.0 dB
- > 60.0 dB
- > 65.0 dB
- > 70.0 dB

SWECO

LUONNOSVAIHEEN VASTINEET

PROJEKTIN NIMI ASEMAKAAVAN LAAJENTAMINEN TAIPALEENKETOJEN ALUEELLE	KAAVAN LAATIJA Juho Peltoniemi	PÄIVÄYS 2022-02-24
--	-----------------------------------	-----------------------

Asemakaavan muutosluonnos pidettiin yleisesti nähtävillä 21.10.–30.11.2021 (MRL 62 § ja MRA 30 §) mielipiteitä ja lausuntoja varten. Asemakaavan muutosluonnoksesta saatiin nähtävilläolon aikana neljä lausuntoa. Ohessa on koottuna asemakaavaluonnoksesta saadut lausunnot sekä niihin laaditut vastineet.

Lausunnot

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto:

Asemakaavaluonnos on ollut nähtävänä Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen eri vastuualueilla ja yksiköissä ja siitä on annettu seuraavaa palautetta:

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö

Asemakaavaluonnos poikkeaa osittain oikeusvaikutteisesta, 14.12.2020 hyväksytystä Kirkonkylän yleiskaava 2040:stä. Yleiskaavassa osoitettua lähivirkistysaluetta (VL) ei asemakaavaluonnoksessa ole huomioitu kuten ei sillä sijaitsevia muita toimintoja: Periojantien länsipuolen uudelta asuinalueelta tuleva monikäyttöisen ulkoilureitinyhteystarve uudelle venevalkamalle ja itse venevalkama puuttuvat. Yleiskaavassa asuinalueet A eivät ole omarantaisia. Lisäksi Savontien historiallinen tielinjaus (mj-tunnus 1000028887) on huomioimatta kokonaan ja vesialueen luo-1.2 riittämättömästi.

ELY-keskus huomauttaa, että ilman yleiskaavan mukaista virkistysaluetta ja ulkoilureittiyhteyttä ei yleiskaavan uudelta A-2-alueelta ole kulkua rantaan. Venevalkaman ja rantayhteyden osoittaminen lisäisi todennäköisesti A-2 -alueen houkuttelevuutta ja edesauttaisi alueen toteutumista.

Kaavamääräyksissä on annettu yleinen määräys, jonka mukaan ”rakennuspaikan edustan ranta- ja vesialue tulee säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena ja sen käsittelyssä on huomioitava alueen maisemalliset arvot.” Lisäksi kaavaselostuksessa todetaan, että ”yleiskaavaa varten laaditussa linnustoselvityksessä rannassa sijaitseva karikko on luokiteltu linnustollisesti arvokkaaksi vesi- ja/tai rantalinnuston pesimä- ja/tai ruokailualueeksi.” ELY-keskus katsoo, ettei yleismääräys ole riittävän täsmällinen eikä kaavaselostuksessa oleva täydentävä informaatio korvaa sitä. Joko yleismääräystä tulee tarkentaa tai linnustollisesti arvokas alue tulee osoittaa kaavakartalla esim. luo-merkinnällä.

Kaava-alueen ranta on puustoista ja osoitettu yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). AO-korttelialueet ulottuvat yleiskaavasta poiketen vesirajaan saakka. Luonnonympäristön osalta tätä poikkeamista kompensoi rannan osoittaminen säilytettävä/istutettava puusto -merkinnällä sekä yleismääräyksellä.

LIITE 4.

Historiallinen Savontie tulee osoittaa asemakaavassa Pohjois-Pohjanmaan museon lausunnossa (29.11.2021) esittämällä tavalla ja täydentää lähtötietoja tältä osin. Kaava-aineistosta ei käy ilmi, aiotaanko hankkeessa laatia yleiskaavasuosituksen mukaiset rakennustapaohjeet. Ellei niitä tehdä, tulee rakentamisen laatua ohjata tarkemmin kaavamääräyksillä; Nykyisellään asemakaavaratkaisu ohjaa uudisrakentamisen laatua alueella yleispiirteisemmin kuin yleiskaava, mikä ei ole kaavahierarkian mukaista. Suojeltavan, paikallisesti arvokkaan rakennuksen kaavamääräys on puutteellinen ja sitä tulisi täydentää Pohjois-Pohjanmaan museon 26.11.2021 antaman lausunnon mukaisesti.

Kaavaselostuksessa sekä luonnonympäristön, maiseman että kulttuuriympäristön osalta lähtötiedot alueesta ovat niukat. Käytännössä alueeseen tutustuminen vaatisi yleiskaava-aineiston lukemista. Alueelta ei ole havainnollistavia valokuvia tai karttaotteita. Epäselväksi jää esimerkiksi mitä lajistoa yleiskaavan luo-alueella on tavattu ja onko luo-merkintä annettu ruokailualueen, pesinnän vai molempien vuoksi. Vaikka taustalla on tuoreehko yleiskaavan luontoselvitys, tulee alueen uhanalaistiedot tarkistaa. Tarkastuspäivämäärä tulee lisätä kaavaselostukseen. Lisäksi Suomen Lajitietokeskuksen ylläpitämältä laji.fi -sivustolta tulee selvittää alueen ajantasainen luontotieto. Samoin paikallisesti arvokkaan maisema-alueen kokonaisrajaus sekä tarkemmat tiedot suojeltavasta rakennuksesta puuttuvat. Kaavaselostuksen lähtötietoja tulee täydentää näiltä osin ja huomioida täydennysten tulokset sekä kaavaratkaisussa että vaikutusten arvioinnissa.

Muita huomioita kaava-aineistosta

- Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava on Kuusamon Maaningan tuulivoimapuiston osalta edelleen KHO:n käsittelyssä. - Pohjois-Pohjanmaan liitto on kuuluttanut vireille Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan. Maakuntakaavoituksen tilanne tulee päivittää kaavaselostukseen.
- Asemakaavan laadintaa ohjaavan yleiskaavan (Kirkonkylän yleiskaava 2040) nimi puuttuu (kpl 3.2.3)
- Koska yhdyskuntatekniikan ja sähköverkon sijoittumiskartta puuttuu, ei voida ottaa kantaa siihen, pitääkö niitä huomioida jollakin tavalla kaavaratkaisussa.
- Kaava-aineistosta puuttuu asemakaavan nimi, jota hankkeella laajennetaan.

Tulvien osalta vesistöyksiköllä ei ole huomauttamista hankkeesta.

Ympäristönsuojeluyksikkö

Suunnittelualue rajautuu Periojantiehen, joka on valtion hallinnassa oleva maantie. Kaavaselostuksessa on sanallisesti kuvattu Periojantien liikennemääriä ja niissä tapahtuvia muutoksia kaavan toteutumisen myötä. Suunnittelualueella vastapäätä järven toisella puolella kulkee kantatie 88. Suunnittelualueelta on pohjoisessa sijaitsevalle Leiviskänkankaan teollisuusalueelle etäisyyttä n. 800 metriä. Järven toisella puolella, noin kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta sijaitsee kantatie 88 varrella toinen pienempi teollisuusalue.

Kaavatyön yhteydessä on tarpeen laatia asemakaavan meluselvitys, jossa otetaan huomioon Periojantien ja myös kantatien 88 tieliikenteen aiheuttama melu sekä teollisuusalueilta mahdollisesti kantautuva melu. Asemakaavan meluselvityksen perusteella kaavassa tulee kaavamerkinnöin ja -määräyksiin esittää riittävät toimenpiteet, joilla päästään melun ohjearvoihin. Laadittu asemakaavan meluselvitys tulee esittää kaavaselostuksen liiteaineistona.

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Periojantie on osoitettu kaava-alueen pohjois- ja eteläpuolisilla alueilla voimassa olevissa asemakaavoissa kaduksi. Alustavassa kaavaluonnoksessa sen sijaan Periojantien tiealue on merkitty LT-alueeksi. LT-merkinnät tulee poistaa.

Periojantien tiealueelle on esitetty mahdollinen jkpp-väylä ajoradan itäpuolelle. Kaavarajauksen pohjoispuolella voimassa olevassa asemakaavassa jkpp-väylä on osoitettu Periojantien länsipuolelle. Kaavaluonnoksen mukainen sijainti ajoradan itäpuolella on jkpp-väylälle liittymisen kannalta turvallisempi ratkaisu. Mahdollisen jkpp-yhteyden tarkemmassa suunnittelussa on kuitenkin hyvä ottaa huomioon liittymäturvallisuuden lisäksi yhteyden sujuvuus ja välttää turhia puolen vaihtoja.

Kaavoittajan vastaus:

Asemakaavassa on osoitettu kolme Periojantieltä rantaan ulottuvaa lähivirkistysaluetta, jotka mahdollistavat kulkuyhteyden rantaan Periojantien länsipuolelle mahdollisesti rakentuvalta asuinalueelta. Kunta on rakentanut Pyhännänjärvelle kaksi isompaa venesatamaa, Museon venesatama ja Koivukujan venesatama ja jatkossa veneiden pito on tarkoitus keskittää näihin kahteen satamaan. Suunnittelualueen kohdalla ranta on matala ja karikkoinen ja soveltumaton venesataman rakentamiseen varsinkin, kun alueella ei ruoppaustyöt ole mahdollisia luontoarvojen vuoksi.

Asemakaavaa täydennetään Savontien historiallisen tielinjauksen merkintöjen, Koivumäen suojelumerkintöjen ja vesialueella sijaitsevien luontoarvojen osalta. Kaavaselostuksessa esitettyjä lähtötietoja täydennetään suunnittelutilanteen, maiseman, kunnallistekniikan, kulttuuriympäristön ja luontotietojen osalta ja uhanalaistiedot tarkistetaan laji.fi-sivustolta.

Suunnittelualueelle laaditaan meluselvitys, jossa huomioidaan sekä liikenteen että teollisuuden aiheuttama melu. Meluselvityksen tulokset huomioidaan kaavasunnitelmassa, jos aihetta ilmenee.

Periojantie osoitetaan asemakaavassa katualueeksi. Pyöräilyn ja kävelyn väylän sijoittamisessa kummalle puolelle tahansa Periojantietä on haasteita nykyisten rakentuneiden asuinpaikkojen takia. Kunnassa on arvioitu, että pyöräilyn ja kävelyn väylän sijoittuminen Pyhännänjärven puolelle on parempi vaihtoehto liittymäturvallisuuden tähden, koska Periojantien varren asutus tulee ensivaiheessa tiivistymään pääosin järven ranta-alueilla.

Pohjois-Pohjanmaan museon lausunto / arkeologia:

Pyhännän kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa koskien Taipaleenketojen asemakaavalaajennuksen luonnosta. Tämä lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Suunnittelualue sijaitsee Pyhännänjärven länsirannalla rajautuen idässä Pyhännänjärven vesialueelle ja lännessä Periojantien maantien alueelle. Pohjoisessa suunnittelualue rajautuu asemakaava-alueeseen ja etelässä haja-asutuksen asuinpaikkaan. Kaavamuuoksen tarkoitus on osoittaa yleiskaavan mukaisesti erillispientalojen rakennuspaikkoja Taipaleenketojen alueelle Periojantien ja Pyhännänjärven välille.

Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mikä todetaan myös kaavaselostuksen luvussa 3.1.3 *Kulttuuriympäristö ja muinaismuistot* muinaisjäännösrekisteriin viitaten. Suunnittelualueeseen kuuluvan Periojantien kohdalla on kuitenkin kulkenut historiallinen tielinja *Savontie* (muinaisjäännöstunnus 1000028887), joka on merkitty Pyhännän Kirkonkylän yleiskaavakarttaan violetilla viivamerkinnällä */s Historiallinen tielinja. Savontie. Tielinjan säilyneisyysaste vaihtelee. Savontien linjaus ja suhde ympäristöön tulee säilyttää.*

Muinaisjäännöstunnus 1000028887. Kyseinen muu kulttuuriperintökohde tulee merkitä asemakaavakarttaan samoin kaavamerkinnöin ja -määräyksin.

Kaavahankkeessa ei ole tarkoitus tehdä uusia arkeologisia selvityksiä. Suunnittelualan viimeisin arkeologinen inventointi on toteutettu vuonna 2017 Pyhännän keskustan osayleiskaavan laatimisen yhteydessä. Asemakaavaa varten selvitykset arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ovat ajan tasalla.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Kaavoittajan vastaus:

Asemakaavaa täydennetään merkitsemällä Periojantie historialliseksi tielinjaksi, jonka linjaus ja suhde ympäristöön tulee säilyttää.

Pohjois-Pohjanmaan museon lausunto / rakennettu kulttuuriympäristö:

Pyhännän kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa asemakaavaluonnoksesta, joka koskee asemakaavan laajentamista Taipaleenketojen alueella. Tämä museon lausunto koskee rakennettua kulttuuriympäristöä.

Asemakaavan laajennusalue sijaitsee Taipaleenketojen alueella Pyhännänjärven länsirannalla. Suunnitteluala rajautuu lännessä Periojantiehen ja idässä Pyhännänjärveen. Pohjoisessa alue rajautuu Leiviskänkankaan asemakaava-alueeseen ja etelässä aluetta rajaavat kaavoitetun alueen ulkopuolella sijaitsevat kiinteistöt rakennuksineen.

Suunnitteluala sijaitsee Pyhännänjärven rantojen paikallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella. Pyhännänjärven rannoilla on sekä luonnon- että kulttuurimaiseman elementtejä. Voimassa olevassa yleiskaavassa Pyhänjärven rantojen kulttuurimaisema-alueelle annetaan ohjeistuksia seuraavasti:

Kulttuurimaisema-alueella tulee uudisrakentaminen sovittaa huolellisesti maisemaan. Järveltä ja sitä ympäröiviltä teiltä ja kulttuuriympäristöistä näkyvillä alueilla tulee rakentamisessa suosia yksinkertaista muotokieltä, perinteistä harjakattoa ja hillittyjä värejä. Näille alueille suositellaan laadittavaksi rakennustapaohjeet tarkemman aluesuunnittelun yhteydessä.

Suunnitteluala sijaitsee yksi kulttuurihistoriallisilta arvoiltaan paikallisesti merkittävä kohde KOIVUMÄKI. Se on osoitettu asemakaavakartalla *suojeltavaksi rakennukseksi* kaavamerkinnällä sr. Kohteelle tulee osoittaa suojelumääräykset Ympäristöministeriön ohjeistusten ja Pyhännän kunnan käyttämien asemakaavan suojelumääräysten mukaisesti.

Kaavoittajan vastaus:

Kulttuurihistoriallisilta arvoiltaan paikallisesti merkittävän kohteen Koivumäki suojelumääräystä täydennetään Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti.

Ympäristöpalvelut Helmen lausunto:

Pyhännän kunnanhallitus on asettanut Pyhännän Taipaleenketojen asemakaavaluonnoksen yleisesti nähtäville ja pyytää lausuntoa Haapaveden kaupungin Ympäristöpalvelut Helmeltä. Asemakaavan muutosalue sijoittuu Ouluntien länsipuolelle ja edelleen Pyhännänjärven länsirannalle. Suunnittelualue, jolla ei ole ennestään asemakaavaa rajautuu länsipuoleltaan Periojantiehen ja pohjoispuoleltaan Leiviskänkankaan asemakaava-alueeseen.

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa pientalotonttien osoittaminen alueelle, Alueelle muodostuu yksitoista uutta erillispientalotonttia (AO), joista kaksi on jo rakentunut. Lisäksi osoitetaan yksi jo rakentunut loma-asuntojen rakennuspaikka. Erillispientalotonttien rakennusoikeudeksi on yhtä lukuun ottamatta suunniteltu 450 k-m² ja rakennukset saavat olla korkeintaan 2-kerroksisia. Periojantieltä on suunniteltu alueelle yhteensä kahdeksan ajoneuvoliittymää ja kulku loma-asuntojen tontille on suunniteltu lähivirkistysalueelle sijoittuvan ajorasitteen kautta. Pyhännänjärven rantaan on tonteille osoitettu 25-40 metrin vyöhyke, jolla olemassa oleva puusto tulee säilyttää tai jolle tulee istuttaa puustoa. Periojantien varteen on suunniteltu rakennettavaksi kevyenliikenteenväylä ja tonteille on osoitettu Periojantien varteen kahdeksan metriä leveä istutettava alueen osa ja laitimmaisilla alueen osat. Suunnittelualue on vesijohto- ja sähköverkon piirissä ja jätevesiviemäriverkosto rakennetaan alueelle kaavan toteutumisen yhteydessä.

Lausunto Ympäristöpalvelut Helmi toteaa, että kaavasunnittelussa on huolehdittu siitä, että luonnonmukaista ympäristöä säilyy ja suora järvinäkymä Pyhännänjärvelle on kaikista asunnoista olemassa. Osa tonteista on yksityisessä maanomistuksessa ja näin ollen omarantaisia ja loppuosa on Pyhännän kunnan omistuksessa. Kaavamääräyksiin tulee huolehtia, että Pyhännänjärveen ei kulkeudu kuormitusta lisäävää tai muuta vesistöä pilaavaa ainesta. Kaavasunnitelmassa on huomioitu tulva-uhka siten, että tulvavahingoille alttiit rakennusosat on sijoitettava vähintään korkeuden +126,30 (N2000) yläpuolelle. Kaavasunnitelman asemakaavamääräyksissä on maininta, että ”Tonttien rannassa oleville istutettaville alueille saa rakentaa grillikatoksen tai muun kevyen rakennelman tai pienen, korkeintaan 25 k-m² rantasaunan (1/tontti)”. Lisäksi asemakaavamääräyksissä todetaan, että ”Korkeintaan 25 k-m² suuruisen saunan etäisyys rannasta tulee olla vähintään 10 m ja yli 25 k-m² suuruisen saunan etäisyys rannasta vähintään 20 m.” Kaavasunnitelma-alueelle tullaan rakentamaan jätevesiviemäriverkosto ja tontit liitetään näin ollen jätevesiviemäriin. Lausunnonantaja toteaa, että kaavasunnittelussa tulee ottaa huomioon myös mahdollisten rantasaunojen tai muiden jätevettä tuottavien rakennelmien liittäminen rakennettavaan jätevesiviemäriin.

Lausunnonantajalla ei tässä vaiheessa ole muuta todettavaa Taipaleenketojen alueen asemakaavan laajentamisen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kaavoittajan vastaus:

Asemakaavamääräyksiä täydennetään seuraavilla määräyksillä:

Sauna- ja asuinrakennukset sekä vesipisteelliset piharakennukset tulee liittää kunnalliseen vesihuoltoverkkoon.

Vettä läpäisemättömiltä pinnoilta syntyvistä hulevesistä on poistettava kiintoainesta, ravinteita ja haitta-aineita niin, että ne eivät heikennä vastaanottavan vesistön kuntoa. Syntyviä hulevesiä tulee viivyttaa tontilla niin, ettei alueen hetkellinen hulevesivirtaama kasva nykyisestä.

EHDOTUSVAIHEEN VASTINEET

PROJEKTIN NIMI ASEMAKAAVAN LAAJENTAMINEN TAIPALEENKETOJEN ALUEELLE	KAAVAN LAATIJA Juho Peltoniemi	PÄIVÄYS 2022-05-04
--	-----------------------------------	-----------------------

Asemakaavan muutosehdotus pidettiin yleisesti nähtävillä 24.3.–26.4.2022 (MRL 65 § ja MRA 27 §) muistutuksia ja lausuntoja varten. Asemakaavan muutosluonnoksesta saatiin nähtävilläolon aikana neljä lausuntoa. Ohessa on koottuna asemakaavaluonnoksesta saadut lausunnot sekä niihin laaditut vastineet.

Lausunnot

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto:

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue Luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö
Kaavaehdotuksessa on huomioitu Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen luonnosvaiheessa antama lausunto. Muutama kohta kaavaselostuksessa vaatisi kuitenkin vielä hieman täsmentämistä. Kaavaselostuksen liitteenä olevassa kaavaluonnoksen vastineet -raportissa on perusteltu mm. poikkeamista oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta. Varsinaisesta selostustekstistä tätä ei löydy. Vastineen sisältöä olisikin näiltä osin hyvä viedä myös selostuksen puolelle, jotta osalliset löytävät tiedon helpommin. Vaikka hankealue sijoittuu Pyhännänjärven paikallisesti arvokkaalle maisema-alueelle, ei maisemavaikutuksia ole itsessään arvioitu. Vaikutusten arviointia tuleekin täydentää tältä osin. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavatilanne on päivittynyt, sillä Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 17.1.2017. Tieto tulisi lisätä myös selostukseen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksella ei ole muuta huomauttamista kaavaehdotuksesta.

Kaavoittajan vastaus:

Kaavaselostusta täydennetään maisemavaikutusten arvioinnilla sekä perusteluilla siitä, minkä vuoksi asemakaava poikkeaa oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta. Lisäksi maakuntakaavaa koskeva osio päivitetään vastaamaan nykyistä tilannetta.

Pohjois-Pohjanmaan museon lausunto / rakennettu kulttuuriympäristö:

Pyhännän kunta on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa asemakaavaehdotuksesta, joka koskee Leiviskänkankaan asemakaavan laajentamista Taipaleenketojen alueella. Tämä museon lausunto koskee rakennettua kulttuuriympäristöä.

Asemakaavan laajennusalue sijaitsee Taipaleenketojen alueella Pyhännänjärven länsirannalla. Suunnittelualue rajautuu lännessä Periojantiehen ja idässä Pyhännänjärveen. Pohjoisessa alue rajautuu Leiviskänkankaan asemakaava-alueeseen ja etelässä aluetta rajaavat kaavoitetun alueen ulkopuolella sijaitsevat kiinteistöt rakennuksineen. Suunnittelualue sijaitsee Pyhännänjärven rantojen paikallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella.

Suunnittelualueella sijaitsee Koivumäen kulttuurihistoriallisesti paikallisesti arvokas vuonna 1947 valmistunut hirsirunkoinen rakennus. Se on osoitettu asemakaavakartalla suojeltavaksi rakennukseksi kaavamerkinnällä sr ja asianmukaisella kaavamääräyksellä.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Leiviskänkankaan asemakaavan laajennusehdotuksesta Taipaleenketojen alueella rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Kaavoittajan vastaus:

Museolla ei ole huomautettavaa Leiviskänkankaan asemakaavan laajennusehdotuksesta Taipaleenketojen alueella rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Lausunto ei aiheuta muutoksia kaavaehdotukseen.

Ympäristöpalvelut Helmen lausunto:

Pyhännän kunnanhallitus on asettanut Pyhännän Taipaleenketojen asemakaavaehdotuksen yleisesti nähtäville ja pyytää lausuntoa Haapaveden kaupungin Ympäristöpalvelut Helmeltä. Asemakaavan muutosalue sijoittuu Ouluntien länsipuolelle ja edelleen Pyhännänjärven länsirannalle. Suunnittelualue, jolla ei ole ennestään asemakaavaa, rajautuu länsipuoleltaan Periojantiehen ja pohjoispuoleltaan Leiviskänkankaan asemakaava-alueeseen.

Lausunto. Ympäristöpalvelut Helmi on antanut lausuntonsa Taipaleenketojen asemakaavaluonnoksesta 29.11.2021, 112-2021. Kaavavalmistelussa ja -määräyksissä on otettu huomioon lausunnoissamme esitetty rantasaunojen tai muiden jätevättä tuottavien rakennelmien liittäminen alueelle rakennettavaan jätevesiviemäriin. Lausunnonantaja toteaa, että myös muiden lausunnonantajien kommentit ja huomiot on kaavavalmistelussa huomioitu hyvin. Ympäristöpalvelut Helmellä ei ole muuta todettavaa Taipaleenketojen alueen asemakaavan ehdotuksesta.

Kaavoittajan vastaus:

Luonnosvaiheessa annettu Ympäristöpalvelut Helmen lausunto on otettu kaavaehdotuksessa huomioon. Lausunto ei aiheuta muutoksia kaavaehdotukseen.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen (PPLY) lausunto Pyhännän Taipaleenketojen asemakaavan laajennukseen:

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys (PPLY) on tutustunut Pyhännän Taipaleenketojen asemakaavan laajennukseen.

Kiitämme siitä, että aluetta koskevan yleiskaavan tekemisessä huomioitiin lausuntomme pesimälinnuston selvittämisestä maastokäynnein, jotka tehtiin nyt hankealueena olevalle rannalle 11.6.2018. Linnustoselvityksestä käy ilmi, että nyt asemakaavalaajennuksen kohteena olevalle alueelle kuuluu linnustollisesti arvokas rantakarikko, joka kuuluu havaitusti ainakin yhden uhanalaisen lajin, naurulokin, ruokailu- ja pesimäreviiriin. Todennäköisesti se kuuluu myös toisen alueella havaitun uhanalaisen lajin, isokoskelon, lepäämisalueisiin (isokoskeloille on tyypillistä levätä juuri kuvatun kaltaisissa rantakarikoissa). Karikko kuuluu linnustoselvityksen mukaan myös kahden muun linnustollisesti merkittävän lajin, pikkulokin ja laulujoutsenen, reviiiriin. Kaavaselvityksen luonnoksessa 2021 todetaan, että rakentamisen myötä lisääntynyt rantojen käyttö saattaa häiritä karilla lepäävää, ruokailevaa ja pesivää linnustoa. Kaavaselostuksessa 2022 ratkaisuksi häirintään ehdotetaan alueen säilyttämistä luonnontilaisena ja venevalkामीin johtavien reittien sijoittamista mahdollisuuksien mukaan vähintään 50 metrin päähän karikosta. PPLY pitää tätä toimea riittämättömänä uhanalaisten lintujen pesimä-, ruokailu- ja lepäämisrauhan

LIITE 5.

varmistamiseksi ja lausuu, että kyseisten uhanalaisten ja linnustollisesti merkittävien lajien häirinnän välttämiseksi karikkoon rajautuvat tontit tulee jättää kokonaan rakentamisen ulkopuolelle.

Kaavoittajan vastaus:

Asemakaavaehdotuksessa alueelle ei sijoiteta yleiskaavassa esitettyä venevalkamaa ja karikon alueella ei suoriteta ruoppauksia eikä alueelle johdeta veneväyliä. Karikkoinen alue on asemakaavassa määrätty säilytettäväksi luonnontilaisena. Lisäksi rantaan on osoitettu 30-40 metriä leveä puustoinen vyöhyke, mikä edesauttaa ranta-alueen luonnontilaisena säilymistä. Lausunto ei aiheuta muutoksia kaavaehdotukseen.